

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Bc. Jiří Poloch

**Satira a parodie na sociálních sítích: falešné
české profily**

Diplomová práce

Praha 2017

Autor práce: **Bc. Jiří Poloch**

Vedoucí práce: **PhDr. Radim Hladík, Ph.D.**

Rok obhajoby: **2017**

Bibliografický záznam

Poloch, Jiří. *Satira a parodie na sociálních sítích: falešné české profily*. Praha, 2017. 78 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Radim Hladík, Ph.D.

Abstrakt

Práce mapuje falešné české profily na sociálních sítích Facebook a Twitter. „Falešnými profily“ jsou v tomto případě míněny ty, na nichž uživatelé vystupují jménem veřejně známé osobnosti, firmy nebo instituce. Autoři je většinou zakládají s cílem pobavit sebe i čtenáře. Využívají k tomu satiru, parodii a často také sarkasmus.

Po obecném úvodu do problematiky, který zahrnuje mimo jiné představení daných sociálních sítí, včetně regulace, kterou přijímají na ochranu osobnosti, následuje hlavní část. V ní je podrobena analýze 8 různých českých falešných profilů. Představen je obsah příspěvků, statistické údaje o účtu, neúspěšnější příspěvky a případně další související informace. Důležitou součástí práce jsou rozhovory s autory těchto profilů a také protistrany, tedy skutečné osobnosti nebo firmy. Jejich prostřednictvím dává práce nahlédnout do zákulisí vzniku a chodu profilu a na druhé straně pak i možnost zjistit reakci dotčené strany.

Navazující část byla zařazena z důvodu širšího pohledu na problematiku. Věnuje se totiž obdobným profilům v zahraničí, čímž dává možnost komparace lokálního a mezinárodního prostředí.

Práci zakončuje kapitola věnovaná přejímání obsahu těchto falešných profilů do médií, tedy situacím, kdy novináři dostatečně neověřili autenticitu zdroje a vydávali informaci, jejímž cílem bylo pobavit, za plnohodnotný zdroj.

Abstract

The aim of this work is to map fake Czech profiles on social network Facebook and Twitter. "Fake profiles" in this case mean those where authors are acting as a well-known person, company or institution. The authors mostly found these to entertain themselves and readers. They use satire, parody, and often sarcasm as well.

After a general introduction to the topic, which includes, among other things, the introduction of social networks, including the regulation they take for the protection of personality, the main part follows. It analyzes 8 different Czech false profiles. The content of the posts, the account statistics, the most successful posts and possibly other related information are presented. An important part of the work are interviews with authors of these profiles as well as with counterparts, real people or companies. This offers a close look at the backstage of the creation and running of the profile and, on the other hand, the possibility to ascertain the reaction of the concerned party.

The next section was included in order to bring a wider view of the issue. It is devoted to similar profiles abroad, which gives the possibility of comparison of the local and international environment.

The thesis ends with a chapter devoted to the situations when the content of false profiles is used into the media. That means situations when journalists did not adequately verify the authenticity of the source and published false information as a full source.

Klíčová slova

Sociální síť, satira, parodie, Twitter, Facebook, @schwarzenbergk, @kardinalvlk

Keywords

Social network, satire, parody, Twitter, Facebook, @schwarzenbergk, @kardinalvlk

Rozsah práce: 117 309 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 19. května 2017

Jiří Poloch

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval své snoubence Evě, jejíž podpora pro mě byla velmi důležitá.

Děkuji také všem autorům falešných profilů a osloveným osobnostem za čas, který mi věnovali. Bez jejich vstupů by práce nemohla v této podobě vzniknout.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Jiří Poloch

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2014/2015

E-mail diplomantky/diplomanta:

jirkapo@gmail.com

Studijní obor/forma studia:

Mediální studia / kombinovaná

Předpokládaný název práce v češtině:

Satira a parodie na sociálních sítích: falešné české profily

Předpokládaný název práce v angličtině:

Satire and parody on social networks: fake Czech profiles

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: *ZS 2012/2013*)

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

LS 2015/2016

Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků):

Sociální sítě na internetu jsou fenoménem posledních let. Vliv těchto služeb už dávno přesáhnul jejich webové stránky nebo speciální aplikace a projevuje se v mnoha oblastech: v marketingu, elektronických i tištěných médiích, v mnoha dalších internetových službách apod. Navazování kontaktů a sdílení obsahu, tedy základní princip fungování internetových sociálních sítí, s sebou přináší široké možnosti využití a každý z uživatelů s touto volností nakládá jinak. A jedním ze způsobů využití je právě satira a parodie. Především na síti Twitter existuje v této souvislosti několik známých profilů s velkým množstvím odběratelů. Pro příklad: @schwarzenbergk, parodující Karla Schwarzenberga, @PrezidentZeman, bavící své „followery“ jménem současného prezidenta nebo @OVBparody, která nepokrytě zesměšňuje známou finančně-poradenskou společnost. A právě analýzou těchto profilů (budu používat označení „falešné profily“) bych se ve své práci chtěl zabývat. Při průzkumu dosavadních vysokoškolských prací jsem totiž nezaznamenal, že by se tomuto fenoménu dosud někdo věnoval. Převážně se budu zabývat politickou satirou, jelikož ta v tomto směru v českých sociálních sítích podle mého předběžného průzkumu převažuje, nicméně nevyhnu se ani profilům parodujícím osobnosti z jiných oblastí veřejného života a rovněž se budu zabývat falešnými profily firem nebo jiných organizací.

Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků):

Cílem práce je zmapovat tyto profily v českém prostředí, analyzovat je po obsahové stránce, porovnat je navzájem a určit jejich případná specifika. Důležitou částí práce budou stanoviska zúčastněných stran - rád bych kontaktoval jak skutečné autory profilů, tak i stranu, která je parodovaná, a získal jejich názory. Pro kontext se pokusím vyhledat a popsat výskyt tohoto fenoménu i v zahraničí. Zaměřím se také na případy, kdy tištěná nebo elektronická média přejala obsah z těchto profilů v domněnku, že se jedná o oficiální profily osob nebo organizací, jejichž jménem píší. Důležitý bude také popis regulací, které internetové sociální sítě využívají proti podobným zneužitím.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1. Úvod do problematiky
  - a. Obecná charakteristika sociálních sítí
  - b. Charakteristika konkrétních sítí, kterými se bude práce zabývat
  - c. Regulace, které provozovatelé sociálních sítí přijímají proti zneužití profilů
2. Představení zkoumaných falešných profilů

- a. Statistické údaje o profilech
- b. Nástin obsahu
- c. Představení parodované strany
3. Analýza obsahu falešných profilů
  - a. Obsahová analýza
  - b. Reakce veřejnosti
4. Konfrontace autorů profilů a parodovaných osob nebo firem
  - a. Vyjádření autorů falešných profilů k pohnutkám, které je vedly k založení profilu, komplikace s provozem profilu, přijetí veřejností apod.
  - b. Vyjádření parodované strany – pokusy o nápravu, přijaté kroky, názor na obsah profilů apod.
5. Přejímání obsahu do médií
  - a. Nalezení článků a dalšího obsahu v médiích, kde autoři čerpali z falešných profilů. Opatření, která média přijala po zjištění své chyby.
6. Falešné profily v zahraničí
  - a. Příklady a stručná analýza situace v zahraničí, srovnání s českých prostředním
7. Závěr
  - a. Shrnutí poznatků, vyvození závěrů

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Zaměřím se především na české prostředí sociálních sítí, obzvláště se bude jednat o Twitter. Analyzovat budu celou dobu existence těchto profilů. Vzhledem ke krátké historii existence předmětných služeb nepředpokládám, že bych se výrazněji zabýval obdobím starším 5 let. Dále budu využívat především elektronická média, z důvodu nalezení přejímaných zpráv.

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Obsahová kvalitativní analýza, kvantitativní statistické metody.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

- CANTIJOCH, Marta, Rachel GIBSON a Stephen WARD. Analysing social media data and web networks. First published. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2014, xiv, 287 stran. ISBN 978-1-137-27676-6.
  - Aktuální publikace se zaměřuje na shromažďování a analýzu dat ze sociálních sítí. Využívá interdisciplinární přístup, zahrnující poznatky z politologie, mediálních a komunikačních studií, ekonomie a informatiky.
- KULHÁNKOVÁ, Hana a Jakub ČAMEK. Fenomén facebook. 1. vyd. Kladno: BigOak, 2010, 128 s. ISBN 978-80-904764-0-0.
  - Jedna z nemnoha dostupných publikací, zabývajících se jednu z nejvýznamnějších sociálních sítí dneška. Komplexní pohled na webovou službu, její využívání a specifika.
- MURTHY, Dhiraj. Twitter: social communication in the Twitter age. 1st ed. Cambridge: Polity press, 2013, xiii, 193 s. ISBN 978-0-7456-5239-9.
  - Kniha zkoumá Twitter jako globální komunikační médium a poskytuje teoretický rámec studentům, vědcům i samotným uživatelům, kteří chtějí kriticky hodnotit dopad Twitteru nejen na současné mediální prostředí.
- Ochrana osobností v internetovém věku: sborník textů z právnické konference na Fakultě sociálních studií MU v Brně. Vyd. 1. Praha: MAFRA, 2013, 33 s. ISBN 978-80-260-4903-6.
  - Sborník příspěvků z konference věnované ochraně osobnosti, která se konala v roce 2013 na půdě Fakulty sociálních studií MU v Brně
- PAVLÍČEK, Antonín. Nová média a sociální síť. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2010, 181 s. ISBN 978-80-245-1742-1.
  - Kniha se zabývá tematikou nových médií, webu druhé generace a sociálních sítí. Rozebírá teoretické koncepty nových médií a diskutuje jejich praktické aplikace.
- WELLER, Katrin. Twitter and society. New York: Peter Lang, 2014, xxxviii, 447 s. ISBN 978-

1-4331-2170-8.

- Kniha poskytuje bohatý pohled na význam sociálních sítí v současném životě. Má za cíl posloužit jako podklad pro zkoumání sociálních sítí obecně a pomoci pochopit jejich fungování.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

Konkrétně tímto tématem se podle mého průzkumu dosud nikdo nezabýval. Nalezl jsem větší množství prací, tematicky zaměřených na sociální sítě, z nich vybírám ty nejrelevantnější:

- DEČMANOVÁ, Ingrid. Twitter jako nástroj aktivismu v České republice [online]. Brno, 2014 [cit. 2015-09-18]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Alena Macková. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/365782/fss_b/>.
- JIRÁSEK, Petr. Rozpoznání anomálních uživatelů na českém Twitteru [online]. Brno, 2015 [cit. 2015-09-17]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta informatiky. Vedoucí práce Lubomír Popelínský. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/373903/fi_m/>.
- MACKOVÁ, Alena. Nová média a občanská společnost – případová studie protestní skupiny Žít Brno [online]. Brno, 2013 [cit. 2015-09-18]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Michal Vašečka. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/217374/fss_m_b1/>.

Datum / Podpis studenta/ky

17. září 2015

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

.....

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE VEDOUCÍ PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Obsah

ÚVOD.....	3
1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY	5
1.1 <i>Internetové sociální sítě.....</i>	6
1.1.1 <i>Sociální sítě vs. sociální média – vymezení pojmů.....</i>	6
1.1.2 <i>Charakteristika sociálních sítí.....</i>	7
1.1.3 <i>Facebook.....</i>	9
1.1.4 <i>Twitter.....</i>	11
1.1.5 <i>Ochrana osobnosti na sociálních sítích.....</i>	13
1.1.6 <i>Politická satira.....</i>	17
2. FALEŠNÉ PROFILY V PROSTŘEDÍ ČESKÝCH SOCIÁLNÍCH SÍTÍ – OBECNÝ POHLED	18
2.1 <i>Twitter.....</i>	18
2.2 <i>Facebook.....</i>	19
3. PŘEDSTAVENÍ A ANALÝZA VYBRANÝCH FALEŠNÝCH PROFILŮ.....	23
3.1 <i>Falešný profil Karla Schwarzenberga @schwarzenbergk.....</i>	24
3.1.1 <i>Informace o profilu a analýza jeho obsahu.....</i>	24
3.1.2 <i>Pohledem autora.....</i>	26
3.1.3 <i>Přijetí falešného profilu Karlem Schwarzenbergem.....</i>	28
3.2 <i>Falešný profil Kardinála Vlka @kardinalvfk.....</i>	29
3.2.1 <i>Informace o profilu a analýza jeho obsahu.....</i>	29
3.2.2 <i>Pohledem autora.....</i>	32
3.2.3 <i>Přijetí falešného profilu kardinálem Miloslavem Vlkem.....</i>	33
3.3 <i>Falšený profil OVB Allfinanz, a.s. @OVBparody.....</i>	34
3.3.1 <i>Informace o profilu a analýza jeho obsahu.....</i>	34
3.3.2 <i>Pohledem autora.....</i>	37
3.3.3 <i>Reakce firmy na falešný profil.....</i>	38
3.4 <i>Falešné profily Jiřího Ovčáčka @ovcacek_jiri a @jiriovcacekunofficial.....</i>	39
3.4.1 <i>Informace o profilu a analýza obsahu twitterového účtu @ovcacek_jiri.....</i>	39
3.4.2 <i>Pohledem autora.....</i>	41
3.4.3 <i>Informace o profilu a analýza obsahu facebookového profilu Jiří Ovčáček.....</i>	42
3.4.4 <i>Pohledem autora.....</i>	46
3.4.5 <i>Přijetí falešných profilů Jiřím Ovčáčkem.....</i>	48
3.5 <i>Falešný profil Miloše Zemana @PrezidentZeman.....</i>	48
3.5.1 <i>Informace o profilu a analýza jeho obsahu.....</i>	48
3.5.2 <i>Pohledem autora.....</i>	50
3.6 <i>Falešný profil Michala Bílka @Michal_Bilek.....</i>	51
3.6.1 <i>Informace o profilu a analýza jeho obsahu.....</i>	51
3.6.2 <i>Pohledem autora.....</i>	53
3.6.3 <i>Přijetí falešného profilu parodovanou stranou.....</i>	54
3.7 <i>Falešný profil Martina Konvičky @MartinKonvicka.....</i>	54
3.7.1 <i>Informace o profilu a analýza jeho obsahu.....</i>	54
3.7.2 <i>Pohledem autora.....</i>	55
3.7.3 <i>Přijetí falešného profilu Martinem Konvičkou.....</i>	55
4. FALEŠNÉ PROFILY V ZAHRANIČÍ.....	56
4.1 <i>Falešný profil Baracka Obamy @ThePresObama.....</i>	57
4.2 <i>Falešný profil královny Alžběty II. @Queen_UK.....</i>	58
5. PŘEJÍMÁNÍ OBSAHU FALEŠNÝCH ČESKÝCH PROFILŮ DO MÉDIÍ.....	61
5.1 <i>Falešný Jiří Ovčáček a jeho „rozhovor“ pro Svobodný vysílač.....</i>	62
5.2 <i>Případ falešného účtu Miroslava Ransdorfa.....</i>	64
5.3 <i>Falešný účet KFC urážející zákazníky.....</i>	65

5.4 <i>Falešný výrok Davida Ratha</i>	66
ZÁVĚR	68
SUMMARY	70
POUŽITÁ LITERATURA	71

Úvod

Internetové sociální sítě, resp. sociální média,¹ jsou fenoménem posledních přibližně deseti let. Jejich rozšíření souvisí s raketovým vzestupem internetu, bez něhož by nemohly ve své současné podobě existovat. Je fascinující, jakou oblibu si dokázaly tyto služby, jejichž definici se budu věnovat později v této práci, za velmi krátkou dobu získat a jak dokážou ovlivňovat podobu dnešního světa i život jednotlivce.

Jistým specifickým, které souvisí s výše zmíněným, je neustálý a rychlý vývoj v této oblasti. S tím souvisí i problematický výběr knižních zdrojů a pramenů, jelikož informace v knihách obsažené prakticky ihned zastarávají. Při zpracování tématu je tedy nutné více pracovat s on-line zdroji, vyhledávat nejaktuálnější informace na internetu, případně na něm ověřovat tvrzení a údaje, které lze najít ve starších knižních zdrojích. V mnohých případech totiž pouhé dva roky stará kniha obsahuje informace dávno neaktuální. Rychlé zastarávání se bohužel projeví i na samotných výstupech této práce. Například statistiky profilů, které budou součástí jedné z kapitol, zastarávají téměř okamžitě, a tak se některé pasáže této práce nedají označit za „nadčasové“.

Přesto, nebo právě proto, fascinován fenoménem sociálních sítí a jejich překotným vývojem a vlivem, jsem se rozhodl věnovat mu svou diplomovou práci. Při přemýšlení o konkrétnějším tématu, kterým bych se mohl zabírat, jsem zkoumal trendy, které se na sociálních sítích objevují. Je jich pochopitelně nespočet a zvažoval jsem různé z nich, namátkou např. tzv. „haters“², „memy“³, „influencery“⁴ a další často se opakující typy obsahu nebo jevy. Ze všech možných témat mě ale nakonec nejvíce zaujaly falešné profily. Konkrétně ty, které si za cíl vybraly známé osobnosti nebo instituce a pod jejich identitou zveřejňují sarkastické a parodické příspěvky. To je nutné zdůraznit – falešným profilem totiž může být i takový, který má za cíl krádež identity skutečného člověka a jeho poškození. Těmito případy se však tato práce zabývat nebude, zkoumat bude pouze zjevně satirickou tvorbu.

Některé tyto profily existují už několik let a za tu dobu získaly velkou oblibu u veřejnosti. Například falešný profil Karla Schwarzenberga (v současné době poslance a čestného předsedy politické strany TOP 09) @schwarzenbergk patří k vůbec největším

---

¹ V této práci budu používat v češtině obecně rozšířenější pojem „sociální sítě“, více o rozdílu mezi těmito dvěma pojmy v kapitole 1.1

² osoby nebo skupiny, které na internetu vyjadřují nenávisť k jiným osobám, skupinám nebo např. firmám

³ virálně se šířící, široce známá informace, video nebo obrázek, často vtipného charakteru

⁴ známá osobnost, která je schopna ovlivňovat svými vyjádřeními, chováním nebo třeba stylem oblékání, ostatní

účetům na českém Twitteru a v počtu sledujících několikanásobně překonává oficiální Schwarzenbergův profil @schwarzenberg_k.

Pro kompletní pohled na téma je však třeba nejprve představit sociální sítě v obecné rovině a následně poskytnout detailnější pohled na ty, které jsou pro toto téma nejvíce relevantní (Facebook a Twitter). Součástí tohoto shrnutí bude i pohled na to, zda a případně jaká pravidla a jaké regulace přijali provozovatelé předmětných služeb v zájmu ochrany osobnosti, jinými slovy, jak chrání skutečné osoby proti zneužití jejich jména.

Dále se bude práce zabývat už samotnými falešnými profily. Cílem je některé vybrané představit a nastínit obsah, který zde autoři zveřejňují, včetně konkrétních příkladů publikovaných příspěvků. Stěžejním prvkem této části a hlavním přínosem celé práce bude představení zákulisí – pomocí dotazníků a rozhovorů oslovím autory falešných profilů a zároveň i parodovanou stranu. Pokusím se identifikovat pohnutky, které vedou autory k vytváření profilů, zjistit reakce veřejnosti, vztah autorů k parodované straně apod. A u strany parodované naopak zjistit, jakým způsobem se staví k parodii vlastní osobnosti.

Jelikož falešné účty nejsou pouze fenoménem v českém prostředí, ale vyskytují se i v zahraničí, krátce se budu pro srovnání věnovat i cizojazyčným účtům.

Zajímavou oblastí je přejímání obsahu falešných profilů zpravodajskými médii, což bude obsahem poslední části práce.

1. Úvod do problematiky

Obsáhlý dvoudílný Velký slovník naučný z roku 1999 definuje slovo ‚satira‘ jako ‚báseň, prózu nebo drama vysmívající se nedostatkům ve společnosti nebo lidským pokleskům a chybám (...)‘⁵ a parodii jako ‚karikující literární žánr; zesměšňující, komickou nápodobu literárních děl (...) prostřednictvím některých jejich zvýrazněných charakteristických znaků‘.⁶ Pod heslem ‚sociální síť‘ najdeme prostou definici ‚souhrn opatření pro sociální podporu zajišťovanou státem‘.⁷ Je to důkaz toho, že zatímco první dvě slova jsou známá již dlouho dobu (jistě bychom je našli i v daleko starších slovnících), termín ‚sociální síť‘ se před pouhými osmnácti lety používal v úplně jiném významu.

Tématem, na kterém je celá tato práce postavená, jsou internetové sociální sítě. Služby, které si získávají čím dál větší popularitu – např. mezi roky 2012 a 2016 vzrostl počet jejich uživatelů v České republice ve věkové skupině 16-74 o více než 12 procentních bodů na 45,1 %. Ačkoli se toto číslo zdá vysoké, stále je ČR pod průměrem EU (52 %) a velmi výrazně zaostáváme za lídrem tohoto žebříčku, kterým je Dánsko, kde je podíl uživatelů v dané věkové kategorii 74 %.⁸ Pro úplnost, na internet se v ČR připojuje 82,2 % občanů ve věku 16-74 let.⁹

I globálně počet uživatelů využívajících sociální sítě konstantně roste. Zatímco v roce 2010 dosáhl necelé jedné miliardy, v roce 2016 již překročil miliardy dvě (2,34 mld.) a na rok 2020 je odhadováno 2,95 miliardy uživatelů.¹⁰

Lze tedy bezesporu konstatovat, že sociální sítě jsou fenoménem, který hýbe společnostmi a i jednotlivci, kteří je přímo nevyužívají, se s nimi ve valné většině (alespoň v civilizovaném světě) setkávají denně alespoň nepřímou. A to ať formou přejímání obsahu ostatními médii (internetovými, tištěnými, televizí nebo rozhlasem), v marketingové komunikaci firem nebo institucí nebo i při běžném hovoru. Vliv těchto služeb na dnešní společnost je tedy nesporný a dá se předpokládat, že do budoucna se bude s vyšším počtem uživatelů ještě zvyšovat.

⁵ Velký slovník naučný. Praha: Diderot, 1999, s. 1300. Encyklopedie Diderot. ISBN 80-902723-1-2.

⁶ Velký slovník naučný. Praha: Diderot, 1999, s. 1083. Encyklopedie Diderot. ISBN 80-902723-1-2.

⁷ Velký slovník naučný. Praha: Diderot, 1999, s. 1361. Encyklopedie Diderot. ISBN 80-902723-1-2.

⁸ Informační společnost v číslech - 2014-2016: Kapitola C: Jednotlivci, s. 12. ČSÚ [online]. [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/46014808/061004-17_C.pdf

⁹ Dtto, s. 4

¹⁰ Number of social media users worldwide from 2010 to 2020. Statista.com [online]. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-social-network-users/>

1.1 Internetové sociální sítě

Pro uvedení do tématu je nezbytné představit sociální sítě v obecné rovině a podrobněji také konkrétní služby, které budou pro tuto práci stěžejní. Kapitulu zakončí pohled na opatření, které dané služby přijímají proti zneužití osobnosti.

1.1.1 Sociální sítě vs. sociální média – vymezení pojmů

Jak již bylo zmíněno, tato práce bude využívat pojem „sociální sítě“. Tento termín a termín „sociální média“ jsou velmi často používány jako synonyma. Někteří autoři jim však přiřkládají odlišný význam.

Na akademické půdě Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy bylo kdysi na jedné z přednášek možné zaslechnout názor,¹¹ že pro internetové služby by se mělo užívat výhradně označení „sociální média“, jelikož sociálními sítěmi se rozumí samotné sociální vazby, které nejsou omezené pouze na prostředí internetu.

V odborné literatuře se však lze nejčastěji setkat s poněkud jiným přístupem, a to že sociální média jsou širší pojem a zastřešují více kategorií. „Sociální média jsou média, která používáme, abychom byli sociální (společenská)“,¹² zní jedna z mnoha možných definic. Americký autor Lon Safko ve své obsáhlé knize „The Social Media Bible“¹³ charakterizuje hned 15 druhů sociálních médií:

- sociální sítě
- publikování
- sdílení fotografií
- audio
- video
- mikroblování
- živé vysílání
- virtuální světy
- hraní

¹¹ přednáška Mgr. Pavla Hackera v předmětu Nová média, letní semestr 2013-2014

¹² The social media bible: tactics, tools, and strategies for business success. 2nd ed. Hoboken, N.J.: Wiley, c2010, s. 3. ISBN 978-0-470-62397-8.

¹³ The social media bible: tactics, tools, and strategies for business success. 2nd ed. Hoboken, N.J.: Wiley, c2010, s. 9. ISBN 978-0-470-62397-8.

- aplikace pro produktivitu
- agregátory
- RSS
- vyhledávání
- mobilní služby
- služby přímé komunikace

Rozebírat všechny druhy by přesáhlo rámec této práce. Z tohoto výčtu lze však vyzorovat dvě zajímavá zjištění: sociální sítě jsou podmnožinou sociálních médií a některé weby nabízí více těchto služeb najednou.

Výše zmíněné dva pohledy sice jdou zdánlivě proti sobě, ale při bližším zkoumání vyplyne najevo, že se v podstatě pouze doplňují. Při detailnějším rozboru totiž i Lon Safko uznává, že sociální sítě označují kromě specifických webových služeb i společenské okolí jednotlivce, jakéhosi pavouka mezilidských kontaktů. A ten se tvoří a vždy tvořil kolem každého člověka. Už když lidé žili v jeskyních, budovali si vzájemné vztahy, aby mohli společně pracovat, žít a navzájem se chránit. A právě toto společenské okolí každého jedince je jeho sociální síť.¹⁴ Nové technologie pouze umožnily posunout tyto vazby na novou úroveň, překonat vzdálenost a čas. A právě díky novým technologiím vznikly sociální sítě ve své moderní podobě. Proto bude tato práce využívat tento pojem pro označení webových služeb, které slouží pro navazování vztahů a komunikaci mezi jedinci, institucemi a organizacemi, a to jakýmkoli směrem.

1.1.2 Charakteristika sociálních sítí

Způsobů, jak definovat internetové sociální sítě, je nespočet. Ve své podstatě se ale všechny shodnou na jistých základních atributech.

V obecné rovině lze identifikovat tři hlavní prvky internetových sociálních sítí: jedná se o on-line služby, které umožňují uživatelům vytvářet, stahovat a sdílet obsah, zveřejňovat vlastní profil a osobní informace a spojovat se s ostatními.¹⁵ Integrují technologie, sociální interakci a obsah generovaný uživateli.¹⁶

¹⁴ The social media bible: tactics, tools, and strategies for business success. 2nd ed. Hoboken, N.J.: Wiley, c2010, s. 23. ISBN 978-0-470-62397-8.

¹⁵ Understanding new media: tactics, tools, and strategies for business success. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2011, s. 202. ISBN 978-1-84860-778-1.

¹⁶ Dto, s. 207

Sociální sítě se do povědomí veřejnosti začaly dostávat intenzivněji zhruba před deseti lety s tím, jak rostl Facebook a další služby. Jejich původ je však třeba hledat ještě o zhruba 10 let hlouběji do historie. V odborných zdrojích nejčastěji uváděnou první sociální sítí je SixDegrees, založená v roce 1997, následovaná službami LiveJournal (1999), Friendster (2001) až po, svého času velmi oblíbený, MySpace (2003). Hlavními prvky všech těchto služeb bylo zveřejnění vlastního profilu, který mohl obsahovat zájmy, koníčky a další údaje a zároveň spojování s ostatními uživateli.¹⁷ V českém prostředí byly na přelomu tisíciletí velmi populární služby Lidé.cz, xChat nebo Líbímseti, jejichž oblíbenost však začala prudce klesat s příchodem Facebooku.

Sociální sítě jsou často označovány jako jeden z prvků tzv. webu 2.0. Tento termín se začíná objevovat kolem roku 2005 a je připisován Timu O'Reillymu. Principem webu 2.0 je možnost všech uživatelů snadno se podílet na jeho obsahu, spoluvytvářet jej a sdílet informace, např. prostřednictvím právě sociálních sítí, wiki systémů, blogů, a dalších nástrojů. Tím vzniká tzv. uživatelsky generovaný mediální obsah.¹⁸ Web 2.0 je některými odborníky kritizován pro vágní definici a neurčitost samotného pojmu. Jiní tvrdí, že se jedná o nafouknutou bublinu. Objevují se i kritické názory, které poukazují na to, že je založen na využívání bezplatné práce tzv. contributorů, tedy přispěvatelů.¹⁹ Bezesporu však lze konstatovat, že web je čím dál více otevřený vstupům svých uživatelů a každý má možnost se zapojit do tvorby obsahu bez toho, aby potřeboval hlubší znalosti.

Vzhledem k tomu, že sociální sítě umožňují snadno získávat i sdílet informace, jsou často autoritářskými režimy některých států blokovány, případně úřady přísně sledovány a uživatelé zveřejňující „závadný“ obsah mohou být zatčeni. Dle zprávy americké nevládní neziskové organizace Freedom House vzrostl mezi lety 2013-2016 počet zemí, které zakročily proti svým obyvatelům na základě obsahu zveřejněného na sociálních sítích, o 50 %. Důvody jsou různé, od zesměšňování královského psiho mazlíčka v Thajsku až po šíření ateismu v Saudské Arábii.²⁰

Tato práce se bude zabývat především sítěmi Facebook a Twitter, jelikož jsou pro téma falešných českých profilů nejrelevantnější. Nicméně pro úplnost a ilustraci diverzity těchto služeb je třeba zmínit i některé další z významných sociálních sítí,

¹⁷ Dtto, s. 202

¹⁸ Nová média a sociální sítě: tactics, tools, and strategies for business success. Praha: Oeconomica, 2010, s. 83. ISBN 978-80-245-1742-1.

¹⁹ Social media: a critical introduction. Praha: Oeconomica, 2010, s. 33-34. ISBN 978-1-4462-5730-2.

²⁰ Freedom on the Net 2016. Freedom House [online]. [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/report/freedom-net/freedom-net-2016>

alespoň ve stručné podobě, rozdělené dle hlavního účelu. Čísla v závorce znamenají miliony aktivních uživatelů.²¹

- **instant messaging a komunikace:** WhatsApp (1 200), Facebook Messenger (1 000), WeChat (889), Tencent QQ (868), Skype (300), Viber (260), Telegram (100)
- **sdílení multimédií:** YouTube (1000), Instagram (600), Snapchat (300), Pinterest (150)
- **microblogging:** Tumblr (550), Weibo (313)
- **univerzální sociální síť:** QZone (595), Google+ (300),²² VKontakte (95)
- **profesní sociální síť:** LinkedIn (106)

1.1.3 Facebook

Facebook je v současnosti s výrazným náskokem na druhý WhatsApp (aplikace pro instant messaging – zasílání zpráv; mimochodem od roku 2014 také vlastněný Facebookem) a třetí videosever YouTube, největší sociální síť světa co do počtu aktivních uživatelů. Dle letošních statistik dosahuje jejich počet již téměř 2 miliard (konkrétně 1,968 miliardy).²³

Založen byl v roce 2004 studentem Harvardovy univerzity Markem Zuckerbergem. Původně se jednalo o webový projekt pouze pro studenty této školy, ale postupně byl okruh možných uživatelů rozšiřován nejprve na ostatní univerzity v USA a dále do zahraničí, aby byl v druhé polovině roku 2006 otevřen pro všechny uživatele celosvětově.²⁴ Od té doby se stal jednou z nejcennějších firem světa (aktuálně 4. místo v žebříčku); současná hodnota značky činí dle magazínu Forbes 52,6 miliard amerických dolarů a vykazuje meziroční růst 44 %, což z ní dělá nejprogresivnější brand ze žebříčku TOP100 nejcennějších značek.²⁵ Obrat Facebooku je založen na

²¹ Leading global social networks 2017. Statista.com [online]. [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>

²² Facts About Social Media | Social Statistics for Businesses. Social Land [online]. [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <http://socialand.co.uk/facts.html>

²³ Leading global social networks 2017. Statista.com [online]. [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>

²⁴ Fenomén facebook: a critical introduction. Kladno: BigOak, 2010, s. 9. ISBN 978-80-904764-0-0.

²⁵ The World's Most Valuable Brands. *Forbes.com* [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/powerful-brands/list/#tab:rank>

tradičním mediálním obchodním modelu, tedy prodeji reklamy nebo prodeji dat o uživateli pro marketingové účely.²⁶

O jeho významu a velikosti svědčí také fakt, že v současné době se jedná, po Google a YouTube, o třetí nejnavštěvovanější web na světě. Průměrný uživatel na něm stráví denně 11:39 minut.²⁷

Facebook se za léta své existence postupně vyvinul v komplexní platformu s mnoha službami. Středobodem z pohledu každého uživatele je tzv. zeď (*News Feed*), na níž se uživatelé objevují příspěvky ostatních uživatelů z jeho sítě, případně příspěvky skupin, stránek, událostí, aplikací a dalších zdrojů, s nimiž je propojen, nebo které na něj naopak cílí.

Jelikož se jedná o sociální síť, tak základním stavebním kamenem jejího fungování je spojování uživatelů. To může být na Facebooku buď oboustranné (uživatel si přidá druhého do přátel a ten toto spojení potvrdí), nebo jednostranné – jeden uživatel druhého přidá do sledování a má tak možnost vidět jeho vybrané příspěvky, aniž by kontakt byl vzájemný.

Mezi hlavní služby, které server nabízí koncovým uživatelům, patří bezesporu možnost zveřejňování tzv. statusů, tedy převážně textových příspěvků, s ostatními uživateli ve vlastní síti kontaktů. Mezi další stěžejní funkce patří dále sdílení fotografií, videí, živého vysílání a dalšího multimediálního obsahu. Přímou komunikaci mezi uživateli zajišťuje funkce Messenger, který je mimo jiné (po již zmíněném WhatsAppu) druhou nejpoužívanější aplikací pro instant messaging na světě.²⁸ Postupně se totiž stal samostatnou aplikací a dokáže tak na mobilních zařízeních fungovat částečně nezávisle na Facebooku.

K dalším funkcím patří sdružování se ve skupinách (*Groups*) a na stránkách (*Pages*). Oba typy slouží ke spojování uživatelů s podobným zájmem, nicméně zatímco do skupiny mohou přispívat všichni uživatelé stejnou vahou a jejich příspěvky se pak zobrazují jejich jménem na zdi ostatních uživatelů, za stránku komunikuje pouze její správce a příspěvky se na zdi uživatelů zobrazují jménem stránky. Výhoda skupin je, že mohou být nastavené jako uzavřené, tudíž je třeba pro vstup požádat o členství. Z toho důvodu se jich v praxi využívá především jako uzavřených zájmových komunit,

---

²⁶ Understanding new media: a critical introduction. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2011, s. 49. ISBN 978-1-84860-779-8.

²⁷ Alexa Top 500 Global Sites. Alexa.com [online]. [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <http://www.alexa.com/topsites>

²⁸ Leading global social networks 2017. Statista.com [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>

případně pro okruhy přátel/blízkých v reálném životě. Naopak stránky používají firmy, sportovní kluby, veřejně známé osobnosti a instituce, které potřebují komunikovat směrem ke svým odběratelům. I v rámci stránek je možná obrácená komunikace, tedy odběratele směrem ke stránce, nicméně je relativně skrytá, případně je možné ji správcem úplně zakázat a na rozdíl od komunikace v rámci skupiny se primárně nezobrazuje na zdi ostatním členům.

Téměř veškerý obsah je možné označit tlačítkem „Líbí se mi“ (Like) se zvednutým palcem, které reprezentuje vyjádření pozitivní reakce na něj - tedy zájem, zaujetí nebo souhlas. Jedná se o důležitý prvek interakce uživatele, snadný způsob, jak vyjádřit postoj. Navíc je snadno měřitelný a zároveň využitelný např. pro účely přesnějšího cílení reklamy. Pracuje s ním také mimo jiné algoritmus, který vybírá, které příspěvky se objeví konkrétnímu jednotlivci na zdi. Mezi uživateli se také často ozývalo volání po tlačítku opačného významu, které by vyjádřilo negativní emoce. Místo něj však byla v roce 2015 uvedena celá sada šesti nových reakcí, reprezentovaných různými emotikony. V současnosti je tedy možno na obsah, kromě „Líbí se mi“ reagovat i tlačítky „Super“ (anglicky Love), „Haha“, „Paráda“ (Wow), „To mě mrzí“ (Sad) a „To mě štve“ (Angry).

1.1.4 Twitter

Pro účely této práce je Twitter zásadní službou, jelikož mezi autory falešných profilů je daleko oblíbenější než Facebook.

„just setting up my twtr“ („jen nastavuji svůj twtr“) byl historicky první příspěvek („tweet“) na Twitteru. Napsal ho jeden ze zakladatelů služby, Jack Dorsey, 21. března 2006. Dorsey byl původcem myšlenky na vytvoření této služby, koncept vymyslel již v roce 2000. Zároveň byl jejím prvním programátorem. Spolu s ním Twitter zakládali Noah Glass, Evan Williams a Biz Stone.²⁹

Za jedenáct let své existence se tato mikroblogovací služba stala jedním z nejvýznamnějších webů světa. A to přesto, že aktivních registrovaných uživatelů aktuálně vykazuje „pouhých“ 319 milionů, což jej řadí v rámci sociálních sítí až na 10. místo za méně známé nebo lokální služby jako QQ nebo QZone.³⁰ Podle starších statistik navíc celých 44 % registrovaných uživatelů nikdy na Twitteru nezveřejnilo

²⁹ Twitter slaví páté narozeniny, jak se vůbec narodil? Cnews.cz [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <https://www.cnews.cz/twitter-slavi-pate-narozeniny-jak-se-vubec-narodil/>

³⁰ Leading global social networks 2017. Statista.com [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>

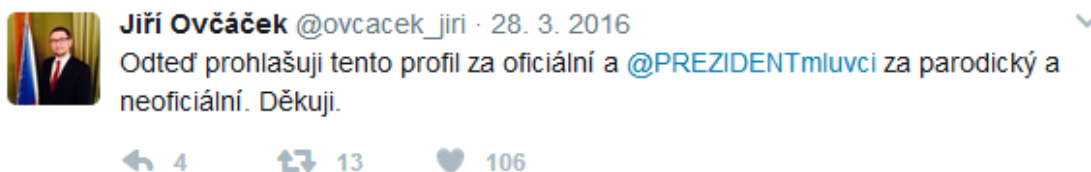
žádný status.³¹ Tyto údaje ale nejsou dostatečně vypovídající o významu této služby, jelikož pro zobrazení obsahu není třeba být registrovaným aktivním uživatelem. O velikosti tak lépe vypovídá jiný údaj, a to že se jedná aktuálně o 11. nejnavštěvovanější webovou stránku na světě.³²

Stejně jako je tomu v případě Facebooku, i příjmy Twitteru jsou založené na tradičním modelu financování médií, tedy většinu příjmu společnosti, která je obchodována na newyorské burze, tvoří prodej reklamního prostoru. Další zisky pak plynou z poskytování dat vyhledávačům.³³

Jak již bylo zmíněno, jedná se primárně o mikrobloginovací službu. Základním principem je zveřejňování krátkých zpráv o maximální délce 140 znaků. Tento limit byl nastaven v začátcích služby kvůli příspěvkům zasílaným přes SMS. Ta je omezena 160 znaky. Zbylých 20 bylo určeno pro zadání uživatelského jména. V minulosti se hovořilo o možnosti tento limit zvýšit až na 10 000, nápad se však neujal a bylo přistoupeno pouze k dílčím úpravám, kdy z limitu byly vyňaty např. uživatelská jména a multimediální přílohy (fotografie, pohyblivé GIF soubory, videa, ankety).³⁴

Propojení mezi uživateli, tedy jedna ze základních náležitostí internetové sociální sítě, zde funguje dvěma základními způsoby. Jednak lze jiného uživatele zmínit ve vlastním příspěvku, tedy uvést v něm jeho uživatelské jméno, začínající znakem @ (příklad na Obrázku 1). Dotčenému se pak příspěvek zobrazí veřejně na zdi a může na něj reagovat; stejně tak mohou učinit i ostatní uživatelé.

Obrázek 1: Tweet se zmíněním jiného uživatele³⁵

³¹ Report: 44% of Registered Twitter Users Have Never Tweeted. Mashable [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <http://mashable.com/2014/04/11/twitter-users-dont-really-tweet/#JwwPHdi.dGq1>

³² Alexa Top 500 Global Sites. Alexa.com [online]. [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <http://www.alexa.com/topsites>

³³ Twitter Announces First Quarter 2017 Results. Twitterinc.com [online]. [cit. 2017-04-09]. Dostupné z: http://files.shareholder.com/downloads/AMDA-2F526X/4441796065x0x939178/F2518C3F-B4E7-48F9-A787-65A384693C16/TWTR_Q1_17_Earnings_Press_Release.pdf

³⁴ Coming soon: express even more in 140 characters. Twitter Blogs [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <https://blog.twitter.com/express-even-more-in-140-characters>

³⁵ Zdroj obrázku: Jiří Ovčáček. *Twitter* [online]. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: https://twitter.com/ovcacek_jiri

Permanentní propojení pak zajišťuje tzv. sledování (follow). Uživatel může jiného sledovat tak, že si jej přidá příslušným odkazem mezi sledované. Od té chvíle se mu budou příspěvky sledovaného zobrazovat na zdi, spolu s příspěvky ostatních sledovaných. Na rozdíl např. od přátelství na Facebooku se však jedná po jednostranný akt, tudíž lze sledovat uživatele bez toho, aby sledoval nás. Počet sledovaných profilů (following) a profilů, které nás sledují (followers) lze najít u každého uživatele.

Mezi TOP 10 nejsledovanější české profily patří především stránky osobností (1. Petr Čech - 1,6 milionu followers, 2. Petra Kvitová - 395 tisíc followers; dále např. Andrej Babiš, Jaromír Jágr a další), zábavná stránka (3. Vtipy na každý den - 349 tisíc followers) a stránka média (8. ČT24 - 304 tisíc followers).³⁶

Stejně tak v globálních statistikách vedou známé osobnosti (1. Katy Perry - 97,6 milionu followers; 2. Justin Bieber - 93,6 milionu followers; dále např. Barack Obama nebo Lady Gaga) a do žebříčku se dostaly také dvě média, v tomto případě sociální (6. YouTube - 68,3 milionu followers a 9. Twitter - 60,8 milionu followers).³⁷

Důležitou funkcí jsou tzv. hashtagy – slova v příspěvcích uvedená znakem #. Slovo takto uvedené (např. #téma) se stává slovem klíčovým a lze na něj kliknout, čímž se zobrazí další tweety, které obsahují stejný hashtag. Tato mimořádně užitečná funkce, která sice nepochází původně z Twitteru³⁸ a využívají ji i jiné služby, je jedním z hlavních důvodů velkého významu, který Twitter zaujímá v dnešním světě. Pomocí hashtagů lze totiž snadno vyhledávat příspěvky na určité téma. To třeba v případě nečekaných událostí (teroristické útoky, přírodní katastrofy apod.) umožňuje získávat nejaktuálnější informace přímo z místa dění a je téměř pravidlem, že informace na Twitteru se objeví dříve, než ve zpravodajských médiích. Ta zprávy z této sociální sítě naopak čím dál častěji přejímají.

1.1.5 Ochrana osobnosti na sociálních sítích

Provozovatelé Twitteru a Facebooku, tedy dvou sítí, kterými se tato práce zabývá, přistupují k ochraně osobnosti poněkud rozdílným způsobem.

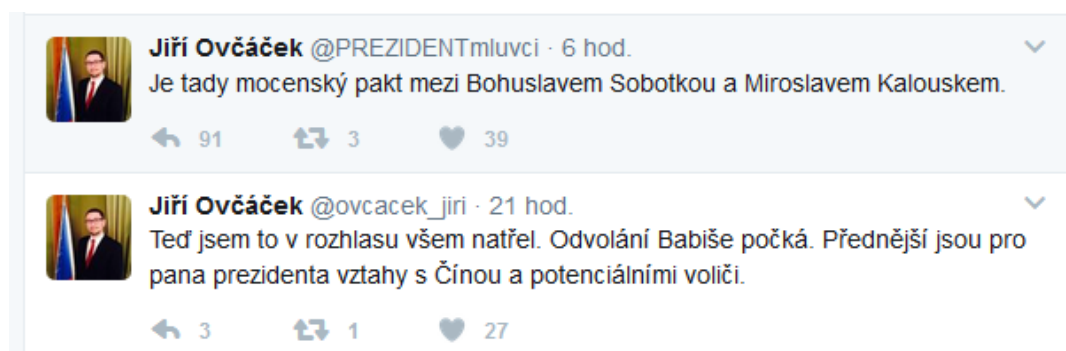
³⁶ Most popular Twitter accounts in Czech Republic. Socialbakers [online]. [cit. 2017-04-08]. Dostupné z: <https://www.socialbakers.com/statistics/twitter/profiles/czech-republic/>

³⁷ Statistics of the top Twitter accounts. Socialbakers [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <https://www.socialbakers.com/statistics/twitter/profiles/>

³⁸ The History of Hashtags in Social Media Marketing [INFOGRAPHIC]. Adweek [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://www.adweek.com/digital/history-hashtag-social-marketing/>

Twitter ve svých pravidlech výslovně povoluje tvorbu parodických, případně fanouškových účtů za předpokladu, že kromě dodržování obecných podmínek použití (Terms of Service) splní další dvě základní pravidla. Prvním z nich je, že Bio, tedy krátký úvodní popis účtu, bude explicitně uvádět, že se jedná o parodický, falešný nebo fanouškový účet. Druhým pak podobný požadavek na uživatelské jméno. Z něj by mělo být na první pohled zřejmé, že se nejedná o skutečný účet dané osobnosti, čehož lze docílit např. použitím slov „not“, „fake“ nebo „fan“ v kombinaci se jménem.³⁹ V praxi bývá dodržena pouze první podmínka, uživatelskými jmény se falešné profily od pravých zpravidla neodlišují – např. oficiální profil Karla Schwarzenberga je @schwarzenberg_k a falešný @schwarzenbergk. Jiří Ovčáček pak používá uživatelské jméno @PREZIDENTmluvci, zatímco největší parodický účet „tweetuje“ pod jménem @jiri_ovcacek. Na první pohled není snadné od sebe oba účty odlišit. V případě Jiřího Ovčáčka dokonce v současné době⁴⁰ jak falešný, tak oficiální účet využívají stejnou profilovou fotografii – viz Obrázek 2. U člověka, který není obeznámen s problematikou falešných profilů, může snadno dojít ke zmatení a záměně.

Obrázek 2: Stejná profilová fotografie falešného a skutečného profilu Jiřího Ovčáčka⁴¹

Naproti tomu Facebook není falešným účtům ve svých podmínkách nakloněn. Vytvoření falešného profilu na Facebooku je porušením zásad jeho používání. Každý uživatel pak má možnost jej nahlásit, na stránce je k tomu přímo specializovaný odkaz. Tato možnost ovšem nahrává těm, co by chtěli uškodit konkrétní osobě se skutečným profilem – pokud se totiž domluví více uživatelů, kteří profil nahlásí jako falešný nebo závadný, Facebook jej zablokuje. Pro oprávněného vlastníka pak je relativně zdlouhavé svůj profil získat zpátky.⁴² Do této situace se v minulosti dostal např. aktivista a

³⁹ Parody, commentary, and fan account policy. Centrum nápovědy Twitteru [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: <https://support.twitter.com/articles/106373#>

⁴⁰ Květen 2017

⁴¹ Zdroj obrázku: *Twitter* [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: twitter.com

⁴² Ochrana osobností v internetovém věku: sborník textů z právnické konference na Fakultě sociálních studií MU v Brně. Praha: MAFRA, 2013, s. 26. 120 let Lidových novin. ISBN 978-80-260-4903-6.

pozdější brněnský zastupitel Matěj Hollan,⁴³ mluvčí prezidenta Miloše Zemana Jiří Ovcáček⁴⁴ nebo politik, který je známý mimo jiné svou aktivitou na sociálních sítích, Zdeněk Škromach.⁴⁵

V této souvislosti je třeba zmínit několik základních pravidel, které znemožňují vytvoření falešného profilu, resp. takovýto profil staví mimo pravidla pro používání služby. Tato pravidla jsou zakotvena přímo v podmínkách, jejichž odsouhlasení je podmínkou pro registraci účtu, konkrétně v odstavcích 4. a 5., níže z těchto odstavců vybrány pouze body relevantní k tématu ochrany osobnosti:⁴⁶

4. Bezpečnost registrace a účtu

Uživatelé Facebooku poskytují svá skutečná jména a informace, a má-li to tak zůstat, potřebujeme vaši pomoc. Dále uvádíme několik vašich povinností vůči nám týkajících se registrace a zajištění bezpečnosti vašeho účtu:

1. Neposkytnete na Facebooku falešné osobní informace a ani bez povolení nevytvoříte účet pro nikoho jiného.

2. Nebudete vytvářet více než jeden osobní účet.

3. Pokud váš účet deaktivujeme, nevytvoříte bez našeho svolení jiný.

7. Své kontaktní informace budete udržovat přesné a aktuální.

10. Pokud vyberete pro svůj účet nebo stránku uživatelské jméno nebo jiný identifikátor, vyhrazujeme si právo jej odebrat nebo opakovat vznesení nároku, pokud jej budeme považovat za nevhodný (například v případě stížnosti vlastníka ochranné známky na uživatelské jméno, které nemá přímý vztah ke skutečnému jménu uživatele).

5. Ochrana práv ostatních uživatelů

Respektujeme práva druhých a od vás očekáváme to samé.

1. Nebudete na Facebooku zveřejňovat obsah ani podnikat žádné kroky zasahující do práv jiných osob nebo jinak porušující zákon.

2. Jsme oprávněni odebrat jakýkoli vámi zveřejněný obsah nebo informace na Facebooku, pokud se domníváme, že porušuje toto Prohlášení nebo naše zásady.

⁴³ Dtto, s. 25

⁴⁴ Ovcáček měl zablokovaný profil na Facebooku. Obvinil z toho pražskou kavárnu. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/ovcacek-ma-zablokovany-profil-na-facebooku-obvinil-z-toho-prazskou-kavarnu-16s-/lide.aspx?c=A151018_131700_lide_sk

⁴⁵ Facebook zrušil Škromachovi účet, prý neexistuje. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/facebook-zrusil-skromachovi-ucet-pry-neexistuje-fbn-/lide.aspx?c=A110618_123846_lide_mev

⁴⁶ Podmínky. Facebook.com [online]. [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/legal/terms>

4. *Jestliže odebereme váš obsah z důvodu porušení autorských práv někoho jiného a jste přesvědčeni, že byl odebrán omylem, máte možnost odvolat se.*

5. *Pokud budete opakovaně porušovat práva k duševnímu vlastnictví jiných osob, deaktivujeme vám účet (při splnění patřičných podmínek).*

Od roku 2013⁴⁷ Facebook poskytuje možnost veřejně známým osobnostem, značkám, firmám a médiím získat ke jménu/názvu symbol ověřeného (Verified) účtu. Ten se zobrazuje jak na timeline⁴⁸ nebo hlavní stránce, tak u příspěvků či komentářů, které uživatel nebo stránka zveřejní. Díky tomu ostatní uživatelé vidí, že se bez pochyb jedná o skutečný profil. Tato možnost je poskytována pouze jako volitelná, tudíž osobnost nebo správce stránky ji (při splnění předpokladů pro udělení tohoto označení) může, ale nemusí využít. Obecně se dá říci, že se na v lokálním prostředí zatím nejedná o příliš rozšířenou funkci. V zahraničí je ale ověření profilu relativně běžnou záležitostí.

Ochrana osobnosti na internetu je také upravena v zákonech České republiky, konkrétně v zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Věnovat se tomuto tématu dopodrobna by však přesáhlo rámec této práce. Za dostačující pro tento účel lze považovat stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů: „Pokud dochází fyzickou osobou k šíření nepravdivých, hanlivých nebo dehonestujících informací na sociálních sítích (sociální síť typu „lide.cz“ či Facebook) nebo diskuzích o jiné fyzické osobě, včetně zveřejnění jejich osobních fotografií (např. bývalých partnerů apod.), úryvků ze soukromé korespondence, jde primárně o problematiku týkající se ochrany osobnosti, která spadá do soukromoprávní oblasti. Poškozená osoba se musí bránit postupem nastíněným v § 82 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Zejména se může dle § 2951 občanského zákoníku domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Je tak nutné kontaktovat nejdříve „rušitele“, aby sjednal nápravu, nebo lze kontaktovat správce (provozovatele) stránek, na kterých jsou lživé informace uvedeny, s požadavkem na jejich odstranění. Pokud není dosaženo shody nebo nápravy, je nutné obrátit se na soud s žalobou na ochranu osobnosti.“⁴⁹

⁴⁷ Facebook Launches Verified Accounts. Mashable.com [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://mashable.com/2013/05/29/facebook-launches-verified-accounts/#3NNR7sTedmqr>

⁴⁸ Hlavní stránka uživatelského profilu, zpravidla obsahuje zveřejněné příspěvky, příspěvky ostatních a informace o uživateli.

⁴⁹ Jak mohu postupovat v případě šíření hanlivých a dehonestujících informací na sociálních sítích, v internetových diskuzích apod. o mé osobě? Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/jak-mohu-postupovat-v-pripade-sireni-hanlivych-a-dehonestujících-informaci-na-socialních-sitích-v-internetových-diskuzích-apod-o-me-osobe/d-11338>

1.1.6 Politická satira

Většina falešných profilů, které fungují na českém internetu, se zaměřuje na současné politické představitele, případně jiné osoby s politikou úzce spjaté (např. Jiří Ovčáček, mluvčí prezidenta Miloše Zemana). Jedním z důležitých pojmů, se kterým se bude tato práce potýkat, tedy bude politická satira. Proto považuji za důležité v úvodu tento žánr krátce představit.

Způsobů, jak definovat politickou satiru, je velké množství. V principu se však většina z nich shoduje na tom samém. Vybírám jednu z definic: „Politická satira je významnou podskupinou satiry, která čerpá nápady a inspiraci z politické situace. Její uplatnění spočívá především v nesouhlasném útoku na politiky a poukázání tak na různé chyby, nedostatky a záporné jevy.“⁵⁰

Žánr je zastoupen ve všech typech médií – počínaje televizními pořady se Zuzanou Bubílkovou a Miroslavem Šimkem „S politiky netančím“, přes knižní tvorbu (např. Štěpán Mareš: Politické (o)bludy) a tisk, kde se stále těší oblibě třeba v podobě satirických komixů (významným počinem je v tomto směru třeba Zelený Raoul v časopisu Reflex; jeho autorem je taktéž Štěpán Mareš) až po internetovou tvorbu. Tu, kromě falešných profilů, kterým se věnuje tato práce, zastupuje například velmi populární seriál Kancelář Blaník internetové televize Stream.cz nebo celé „zpravodajské“ servery typu Infobaden News, jejichž příspěvky jsou čistě fiktivní a satirické (př. „Události ČT se protáhly na několik hodin, prezident četl jména všech, které nemá rád“.).

Internet, jako svobodné a otevřené médium, poskytuje prostor pro šíření podobného obsahu, což lze v demokratických zemích vnímat velmi pozitivně. Dalo by se totiž říci, že politická satira obecně pomáhá autorům i publiku vyrovnat se s některými negativními jevy politické scény tím, že je zlehčuje, paroduje a využívá je v humorném kontextu.

---

⁵⁰ Politická satira. WikiKnihovna [online]. [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: http://wiki.knihovna.cz/index.php/Politick%C3%A1_satira

2. Falešné profily v prostředí českých sociálních sítí – obecný pohled

2.1 Twitter

Na sociální síti Twitter v českém prostředí existuje velké množství falešných profilů. V dlouhém časovém horizontu jsem se zabýval jejich vyhledáváním a výběrem těch, které jednak odpovídají tématu práce a zároveň vykazují dostatečnou aktivitu a nezanedbatelný počet sledujících. Byly tak vyřazeny marginální profily bez významnějšího zásahu.

Výsledkem je následující seznam 15 nejvýznamnějších českých twitterových falešných profilů, seřazených podle počtu followerů.⁵¹

Tabulka 1: Nejvýznamnější české falešné profily na Twitteru⁵²

Pořadí	Účet	Počet sledujících	Počet příspěvků
1.	@schwarzenbergk	228 087	3 368
2.	@kardinalvkl	12 549	943
3.	@vaclavklaus	8 178	228
4.	@OVBparody	7 221	125
5.	@ovcacek_jiri	6 877	734
6.	@PrezidentZeman	6 379	873
7.	@Michal_Bilek	5 915	736
8.	@Zeman_Milos	4 569	1 663
9.	@TomioOkamura	3 681	504
10.	@PrezidentMilos	1 913	261
11.	@Tomio_Okamura	1 310	4 526
12.	@vladimirspidla	1 040	933
13.	@jiriparoubek	705	206
14.	@ODS_CZ	577	209
15.	@MartinKonvicka	353	192

Z tabulky je možné vyčíst několik zajímavých faktů.

Na první pohled zaujme především enormní rozdíl mezi prvním a druhým místem. Vzhledem k tomu, že odhadovaný počet uživatelů Twitteru v ČR je 300-

⁵¹ Údaj o počtu sledujících a počtu příspěvků je aktuální k 18. květnu 2017.

⁵² Zdroj: vlastní zpracování

400 tisíc uživatelů,^{53 54} falešný účet Karla Schwarzenberga sleduje většina tohoto počtu.

Druhou zajímavostí je fakt, že až na výjimky, falešné profily jsou zaměřeny na osobnosti z politického života – v tabulce jsou celkem tři profily současného prezidenta Miloše Zemana, dva profily kontroverzního poslance Tomia Okamury; kromě samotných politiků pak jeden profil paroduje politickou stranu a jeden hradního úředníka, mluvčího Jiřího Ovčáčka. Mezi 15 nejvýznamnějšími falešnými profily se tak dostaly jen 3 nepolitické – fotbalový trenér Michal Bílek, finančně-poradenská společnost OVB a bývalý kardinál Miloslav Vlk.

Třetím zajímavým faktem je to, že neexistuje přímá úměra mezi počtem příspěvků a počtem sledujících. Zatímco u @OVBparody vychází na každého followera 0,017 příspěvku, u účtu @Tomio_Okamura je tento koeficient 3,45. Větší počet příspěvků tedy nutně neznamená více sledujících, neméně důležitou roli hrají další faktory (kvalita příspěvků, aktivní vyhledávání nových followers apod.).

2.2 Facebook

Oproti Twitteru je český (ale i zahraniční) Facebook na falešné profily o poznání chudší. Důvodem jsou výše zmíněné restriktce a fakt, že falešné profily jsou po odhalení provozovateli rychle blokovány a mazány. Z dlouhodobějšího vlastního výzkumu tak vyplývá, že jediným významným a zároveň aktuálně aktivním profilem, který odpovídá tématu této práce, je falešná stránka Jiřího Ovčáčka @jiriovcacekunofficial. Tou se bude tato práce zabývat podrobněji v další kapitole.

Stejný autor si pak například před nedávnem vybral za cíl Ruskou ambasádu v Praze, pod jejímž jménem zveřejňoval satirické příspěvky (příklad na Obrázku 3) a brzy získal tisíce označení „To se mi líbí“, nicméně samotná ruská diplomacie tuto aktivitu označila za "rafinovanou metodu hybridního vlivu na české veřejné vědomí" a stránka byla krátce nato zrušena.⁵⁵ Při rušení obdobné stránky na Slovensku udělali administrátoři Facebooku nejprve chybu a odstranili oficiální profil velvyslanectví.

⁵³ Twitter v ČR stále zaostává za Facebookem, uživatelů ale přibývá. Mediahub [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://mediahub.cz/media/900591-twitter-v-cr-stale-zaostava-za-facebookem-uzivatelu-ale-pribyva>

⁵⁴ Jak se daří jednotlivým sociálním sítí v České republice? AMI Digital [online]. [cit. 2017-04-16].

Dostupné z: <http://www.amidigital.cz/digikydy/jak-se-dari-jednotlivym-socialnim-siti-v-ceske-republice/>

⁵⁵ Ovčáčkovu lhaní si zesměšnit zaslouží, říká falešný mluvčí a vzkazuje: Nevěřte nikomu, nejen na síti. Aktuálně.cz [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: https://zpravy.aktualne.cz/domaci/jde-o-me-skodolibe-poteseni-ovcacek-si-uziva-ze-se-o-nem-pis/r~1422ee361f6a11e7afda0025900fea04/?_ga=1.201467156.480540654.1466603665

Obrázek 3: Jeden z příspěvků na falešné stránce ruské ambasády⁵⁶

Stejný osud, tedy rychlý konec nebo utlumení činnosti, čekal i další falešné stránky – například nově vzniklého úřadu Centra proti terorismu a hybridním hrozbám. Ten se krátce po tom, co bylo odhaleno, že se jedná o profil falešný, přejmenoval na *Roztomilé obrázky kočiček - nevztekejte se pořád* a pod tímto názvem funguje dosud, ačkoli již nezveřejňuje nové příspěvky.⁵⁷

Za svůj cíl si internetoví vtipálci, jak autory falešných profilů často nazývají média, ale nevybírají pouze osobnosti politického života nebo instituce. Příkladem je falešný profil herce Miroslava Donutila, na které upozornil server Echo24.cz. Ten měl za cíl pošpinit hercovo jméno na základě pohádky, kterou namluvil a která podle některých propagovala multikulturalismus a migraci. Donutil zvažoval na autory podat trestní oznámení, jelikož jejich činnost považoval za „drzost největšího kalibru“.⁵⁸

⁵⁶ Zdroj obrázku: GALERIE: Češi vtipkují o Rusech. Poskytneme vám pomoc, vzkazuje falešné velvyslanectví. In: *Forum24* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://forum24.cz/galerie-cesi-vtipkuji-o-rusech-poskytneme-vam-pomoc-vzkazuje-falesne-velvyslanectvi/#4>

⁵⁷ Na Facebooku jsou falešné účty Centra proti terorismu. Jeden změnil název na Roztomilé obrázky kočiček. IROZHLAS - spolehlivé zprávy [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/na-facebooku-jsou-falesne-ucty-centra-proti-terorismu-jeden-zmenil-nazev-na-roztomile-obrazky-kocicek_201701031335_akottova2

⁵⁸ Donutil jako zrádce národa? Herec chce podat žalobu - Echo24.cz. Echo24.cz [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://echo24.cz/a/iziAT/donutil-jako-zradce-naroda-herc-chce-podat-zalobu>

Mezi starší aféry (rok 2013) patří falešný profil miliardáře Petra Kellnera, kterého si postupem času do přátel, v domnění, že se jedná o skutečný Kellnerův profil, přidalo asi pět set uživatelů Facebooku. Mezi nimi byli i významní byznysmeni, politici či novináři, např. někdejší ministr životního prostředí za ODS Tomáš Chalupa, poslanec hnutí Starostové a nezávislí Petr Gazdík nebo rozhlasový magnát, prezident společnosti Lagardère Active ČR, Michel Fleischmann. Profil byl po zásahu skupiny PPF, kterou Kellner vlastní, zrušen.⁵⁹

Pro úplnost je nutné dodat, že během zpracovávání tématu jsem se setkal ještě s dalšími typy účtů, které svou činností přímo nezapadají do tématu práce, nicméně také zveřejňují příspěvky, které může nepozorný nebo neznalý uživatel považovat za autentické. Většinou se jedná o tzv. trolling, tedy provokaci, případně stránky, jejichž autoři tvoří cíleně a neskrytě satiru. Mezi první patří například falešná zákaznická podpora – existuje více takových profilů, ať už u nás nebo v zahraničí. Jedná se většinou o profil se jménem „Zákaznická podpora“ a profilovou fotografií operátorky. Tyto profily komentují mnohdy nevybíravým a provokativním způsobem příspěvky uživatelů, kteří píšou své stížnosti na profily skutečných firem (příklad na Obrázku 4, kde si zákaznice stěžuje, že okolí jedné z poboček restaurace vypadá jako ghetto a falešná zákaznická podpora jí nato provokativním způsobem odpovídá a obviňuje zákaznici z rasismu). Mezi druhý typ patří např. stránka Autentické citáty, která zveřejňuje obrázky s vymyšlenými citáty, které reagují především na aktuální události.

---

⁵⁹ Na Facebooku je falešný Kellnerův profil. Ošálil politiky i byznysmeny - iDNES.cz. IDnes.cz [online]. [cit. 2017-04-20]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/falesny-profil-petra-kellnera-na-facebooku-f2c-ekonomika.aspx?c=A130807_203642_ekonomika_ert

Obrázek 4: Falešná zákaznická podpora komentuje stížnost uživatele na oficiálním profilu restaurace Popeyes Louisiana Kitchen^{60 61}

Z výše uvedených několika příkladů je zřejmé, že způsobů, jak autoři přistupují k falešným profilům, je mnoho. V obecné rovině lze rozlišit tři – jeden z nich má za cíl pobavit (viz příklad ruské ambasády), druhý uškodit (příklad Miroslava Donutíla) a třetí zmást a nalákat k přátelství množství lidí (falešný profil Petra Kellnera).

⁶⁰ Zdroj obrázku: Falešná facebooková stránka trollí zákazníky. In: *Objevit.cz* [online]. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <http://objevit.cz/falesna-facebookova-stranka-trolli-zakazniky-t142763>

⁶¹ V českém prostředí tyto příspěvky zveřejňuje např. profil Zákaznická podpora - <https://www.facebook.com/profile.php?id=100011474652572>. Z technických důvodů nebylo možné vyhledat komentáře, které tento profil píše, proto zveřejněn obrázek profilu zahraničního, které je stejného charakteru.

3. Představení a analýza vybraných falešných profilů

Pro hlavní část této práce bylo z výše uvedených profilů (TOP 15 na Twitteru a facebookový profil Jiřího Ovčáčka) vybráno s ohledem na aktuální aktivitu účtu 11 stále publikujících a jejich autoři byli během let 2016 a 2017 osloveni pomocí soukromých zpráv a tweetů se žádostí o spolupráci. V případě, že se podařilo navázat kontakt, byl všem autorům zaslán stejný dotazník, aby byly jejich odpovědi navzájem srovnatelné. Cílem dotazníku bylo zjistit motivaci k založení účtu, autorův vztah k osobnosti, kterou paroduje, reakce na tuto aktivitu apod.

Otázek bylo celkem osm, zde je jejich plné znění:

- Můžete alespoň naznačit, kdo jste, případně čím se zabýváte (profesně nebo i ve volném čase, pokud to souvisí s Vaší aktivitou na sociálních sítích)?
- Co vás vedlo k založení účtu, jaká je Vaše motivace?
- Můžete stručně popsat svůj vztah k tomu, koho parodujete, Váš názor na něj? (chápu, že se k této otázce možná nebudete chtít vyjadřovat)
- Máte ještě další účty podobného zaměření? Případně věnujete se něčemu podobnému i mimo sociální sítě?
- Jakým způsobem šíříte povědomí o účtu? Fungujete čistě na virální bázi? Jaké byly v tomto ohledu začátky, tedy jak jste účet dostali „mezi lidi“?
- Snažil se Vás někdo ovlivnit? Ať už ti, které parodujete nebo někdo z vnější, např. Vás využít? Jak? Jak jste se s tím vyrovnali?
- Čelili jste snahám o zrušení účtu?
- Jaké jsou reakce veřejnosti? Setkáváte se spíš s pozitivními nebo negativními? Případně s nepochopením? Setkali jste se s nějakými výrazně negativními reakcemi? Nebo naopak s něčím úsměvným?

Z celkového počtu 11 oslovených se podařilo získat odpověď od šesti autorů, přičemž vyšlo najevo, že jeden autor spravuje hned dva z vybraných profilů.

Získané odpovědi na výše uvedené otázky jsou stěžejním prvkem této práce a budou využity v následujících podkapitolách jako součást zkoumání jednotlivých profilů.

3.1 Falešný profil Karla Schwarzenberga @schwarzenbergk

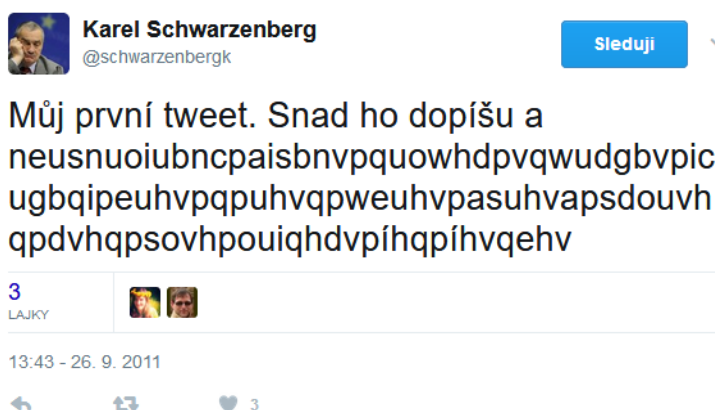
3.1.1 Informace o profilu a analýza jeho obsahu

O profilu @schwarzenbergk již byla zmínka v této práci dříve. Jedná se s velkým náskokem o největší účet tohoto typu, proto s ním bude přehled začínat a bude nejpodrobnější.

Profil se umístil v cenách českého internetu Křišťálová Lupa 2012 na 5. místě v kategorii One (wo)man show.⁶² Mezi další úspěchy patří první místo v premiérovém (a zároveň posledním) ročníku internetové soutěže Tweet roku 2013, pořádané agenturou AC&C. Oceněn byl příspěvek „S tureckou delegací jsem dnes musel jednat na chodbě. Slavnostní sál mi zabrala slečna Zemanová se spolužáky.“⁶³ Ten má v současné době 173 lajků a 126 retweetů. Což mimochodem ilustruje to, jak velký progres od roku 2013 se na české twitterové scéně udál – současné nejúspěšnější Tweety falešného Karla Schwarzenberga mají více než 1 000 lajků. Ve stejné anketě se zároveň stal @schwarzenbergk účtem roku.

První příspěvek autor zveřejnil 26. září 2011 (viz obrázek 5). Od té doby stihl získat téměř 228 tisíc sledujících a zveřejnit přes 3 300 tweetů. Průměrná aktivita tedy je 1,6 příspěvku za den.

Obrázek 5: první příspěvek uživatele @schwarzenbergk⁶⁴

⁶² Křišťálová Lupa 2012 - Výsledky. Lupa.cz [online]. [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: <https://kristalova.lupa.cz/2012/vysledky/>

⁶³ Tweet roku poslal falešný Schwarzenberg. Česká televize [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/media/1093892-tweet-roku-poslal-falesny-schwarzenberg>

⁶⁴ Zdroj obrázku: Karel Schwarzenberg. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: twitter.com/schwarzenbergk

Tabulka 2: TOP 5 příspěvků účtu @schwarzenbergk z pohledu počtu lajků ⁶⁷

Pořadí	Počet lajků	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	1895	Volal mi Kajínek a děkoval za milost. Když jsem mu řekl, že prezidentem se stal Zeman, prohlásil, že ve vězení to vlastně tak hrozné není.	2017-05-12 14:31:00
2.	1403	Ovčáček: Pan prezident nepůjde na pohřeb kardinála Vlka, protože ani kardinál Vlk nepřijde na pohřeb pana prezidenta.	2017-03-20 18:50:08
3.	1352	Donald Trump ocenil odvalu Miloše Sobotky a vyjádřil naději, že situace v Čečensku se brzy stabilizuje.	2017-05-02 15:35:25
4.	1244	Tak do té Číny nechce nakonec letět ani pilot.	2017-05-09 11:38:38
5.	1235	Zastavil se u nás pan Babiš a snaží se nám vysvětlit svůj postoj. S tím flastrem přes hubu mu ale moc nerozumíme.	2017-05-03 08:49:25

Z pohledu počtu retweetů jsou, až na jednu výjimku, neúspěšnější jiné příspěvky:

Tabulka 3: TOP 5 příspěvků účtu @schwarzenbergk z pohledu počtu retweetů ⁶⁸

Pořadí	Počet retweetů	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	418	Svoboda jednotlivce končí tam, kde začíná mítink Miloše Zemana.	2015-11-17 15:31:03
2.	329	Tresty za porušení #prohibice budou tvrdé. Vzpomeňte na Ratha. A to měl jenom víno.	2012-09-14 21:20:04
3.	262	Volal mi Kajínek a děkoval za milost. Když jsem mu řekl, že prezidentem se stal Zeman, prohlásil, že ve vězení to vlastně tak hrozné není.	2017-05-12 14:31:00
4.	232	Poslední ústavní činitel, kterého pustili komunisté na nádvoří, byl Jan Masaryk. Z třetího patra.	2016-03-29 18:27:45
5.	230	Z letiště zamířila paní Merkelová na Pražský Hrad, kde jí od rána ve frontě drží místo ministr zahraničí.	2016-08-25 07:26:43

3.1.2 Pohledem autora

V květnu 2016 jsem oslovil autora tohoto profilu a podařilo se mi od něj získat souhlas se spoluprací na této práci. Byly mu tedy zaslány otázky, které jsou zmíněné

⁶⁷ Aktualizováno k 14. 5. 2017

⁶⁸ Aktualizováno k 14.5.2017

v kapitole 3, na které reagoval 5. 5. 2016. Kdo tedy stojí za tímto velmi úspěšným profilem a jaká je jeho motivace? Níže kompletní komunikace (bez úprav):

Můžete alespoň naznačit, kdo jste, případně čím se zabýváte (profesně nebo i ve volném čase, pokud to souvisí s Vaší aktivitou na sociálních sítích)?

Jsem muž, řekněme v nejlepších letech. Mé zaměstnání s aktivitou na sociálních sítích nesouvisí prakticky vůbec.

Co vás vedlo k založení účtu, jaká je Vaše motivace?

Hlavním důvodem byla satira, chtěl jsem vtipně, nikoliv urážlivě, kritizovat kroky tehdejší pravicové vlády. Twitter jsem si vybral pro svou stručnost. Nebavilo by mě vymýšlet delší příspěvky a taky to byla výzva – humor, satira, ironie ve 140 znacích.

Můžete stručně popsat svůj vztah k tomu, koho parodujete, Váš názor na něj? (chápu, že se k této otázce možná nebudete chtít vyjadřovat)

Z tehdejších ministrů jsem si vybral osobu Karla Schwarzenberga asi jako nejznámější. Je v politice už dlouho, má své klady i zápory ale především je pro lidi zajímavý. Osobně ho neznám, nikdy jsem ho neviděl a jako k politikovi k němu mám ambivalentní vztah. Na jednu stranu má svou vizi a za tou jde, na druhou stranu mu zas tak nezáleží na prostředcích, kterým se k tomu cíli dostane. Tím míním jeho politickou turistiku a jeho roli maskota jako předsedy v TOP09 (dnes už pouze čestného)

Máte ještě další účty podobného zaměření? Případně věnujete se něčemu podobnému i mimo sociální sítě?

Na TW ne, na FB sem tam něco podobně zaměřeného udělám, ale co, neprozradím. Mám i nějaké webovky, ale víceméně jsem tam svou činnost už utlumil.

Jakým způsobem šíříte povědomí o účtu? Fungujete čistě na virální bázi? Jaké byly v tomto ohledu začátky, tedy jak jste účet dostali „mezi lidi“?

Účet nepropaguji, je dostatečně znám. Začínal jsem od nuly, ale zaměřil jsem se na kvalitu (humor), tak si účet různými retwíty své fanoušky našel.

Snažil se Vás někdo ovlivnit? Ať už ti, které parodujete nebo někdo z vnější, např. Vás využít? Jak? Jak jste se s tím vyrovnali?

Ne.

Čelili jste snahám o zrušení účtu?

Ne.

Jaké jsou reakce veřejnosti? Setkáváte se spíš s pozitivními nebo negativními? Případně s nepochopením? Setkali jste se s nějakými výrazně negativními reakcemi? Nebo naopak s něčím úsměvným?

Jen s pozitivními reakcemi. Dokonce od samotného Karla Schwarzenberga, který se v nějakém rozhovoru vyjádřil, že se mu to líbí a že by bylo potřeba víc takové srandy.

3.1.3 Přijetí falešného profilu Karlem Schwarzenbergem

S žádostí o reakci jsem oslovil přímo i skutečného Karla Schwarzenberga na jeho veřejně dostupném e-mailu, ale nebyl jsem úspěšný. Pro poslancovu reakci tedy bylo třeba využít veřejně dostupné zdroje. Na oficiálních stránkách TOP 09 lze najít oficiální stanovisko k existenci falešného profilu, které 20. 10. 2011 zveřejnila tehdejší mluvčí strany Alžběta Plívová: „*Na internetu se 26. září objevil falešný twitterový profil předsedy TOP 09 Karla Schwarzenberga: <http://www.twitter.com/schwarzenbergk>. Ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg se od všech výroků zveřejněných na tomto profilu distancuje a oznamuje, že ke komunikaci na této sociální síti bude používat svůj oficiální profil, který naleznete pod loginem http://www.twitter.com/schwarzenberg_k.“⁶⁹*

Ve starších zdrojích lze najít vyjádření samotného Karla Schwarzenberga, který tvrdí, že jej aktivity vtipálek nezajímají, nesleduje je a dosud o nich ani nevěděl. Mluvčí Plívová konstatuje, že neuvažují o zablokování falešného profilu a za dostatečné považují výše zmíněné stanovisko na webu strany. Dodává, že humor a nadhled do politické komunikace patří.⁷⁰

Nicméně na základě výše uvedené odpovědi autora falešného profilu lze usoudit, že v současné době je Karel Schwarzenberg s obsahem satirického profilu již seznámen a přijímá jej pozitivně. Zmíněný rozhovor se však nepodařilo přes velkou snahu dohledat.

⁶⁹ TOP 09: Karel Schwarzenberg na Twitteru. TOP09.cz [online]. [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <http://www.top09.cz/co-delame/tiskove-zpravy/top-09-karel-schwarzenberg-na-twitteru-7575.html>

⁷⁰ Stížnost ukončila falešného Vlka na Twitteru, knížecí recese jede dál. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-04-22]. ISSN 1213-1385. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/kardinalova-stiznost-ukoncila-falesneho-miloslava-vlka-na-twitteru-knizeci-recese-jede-dal-gyq-/media.aspx?c=A120815_160322_ln-media_mev

3.2 Falešný profil Kardinála Vlka @kardinalvlk

3.2.1 Informace o profilu a analýza jeho obsahu

Druhým největším falešným profilem je @kardinalvlk, který publikoval jménem kardinála Miloslava Vlka. Sleduje jej 12,6 tisíce uživatelů. Sám Vlk, který osobně byl na sociálních aktivní, tento falešný profil sledoval.⁷¹

V lednu 2017, kdy se začalo veřejně mluvit o kardinálově onemocnění rakovinou plic, se autor rozhodl z respektu k němu v této činnosti nepokračovat a nové příspěvky tak již nezveřejňuje. Profil je však stále funkční, i přes Vlkovu smrt v březnu 2017.

První příspěvek byl na profilu zveřejněn 2. září 2010. Mezi roky 2012 a 2014 však byl účet pozastaven na základě nahlášení samotným Miloslavem Vlkem. Ten původně bral tuto recesi s úsměvem, postupem času mu však došla trpělivost a autora profilu měl dokonce v úmyslu žalovat za poškozování jména. Nakonec však přistoupil pouze k žádosti o blokaci profilu, které provozovatelé sociální sítě vyhověli.⁷²

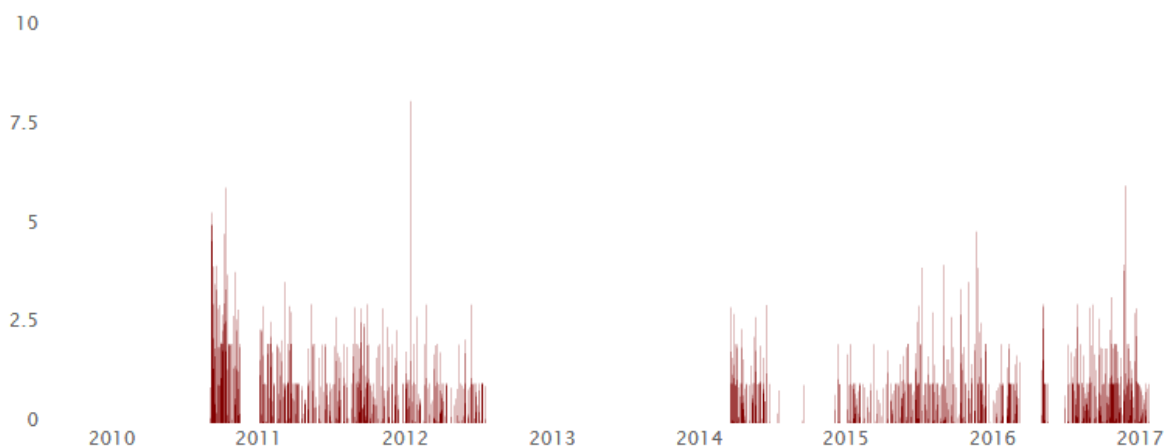
O oblíbenosti tohoto profilu vypovídá i to, že o jeho zrušení informoval například i jeden z největších českých zpravodajských serverů Lidovky.cz. Skutečný kardinál Vlk pak získal v cenách českého internetu Křišťálová Lupa 2012 5. místo v kategorii Anticena za zrušení tohoto profilu.⁷³

---

⁷¹ Skutečný kardinál Vlk: Účet @kardinalvlk na Twitteru sleduji, zvažoval jsem žalobu. Lupa.cz [online]. [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/skutečný-kardinal-vlk-ucet-kardinalvlk-na-twitteru-sleduji-zvazoval-jsem-zalobu/>

⁷² Stížnost ukončila falešného Vlka na Twitteru, knížecí recese jede dál. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-04-22]. ISSN 1213-1385. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/kardinalova-stiznost-ukoncila-falesneho-miloslava-vlka-na-twitteru-knizeci-recese-jede-dal-gyq-/media.aspx?c=A120815_160322_ln-media_mev

⁷³ Křišťálová Lupa 2012 - Výsledky. Lupa.cz [online]. [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <https://kristalova.lupa.cz/2012/vysledky/>

Obrázek 7: Graf počtu zveřejněných příspěvků za den se zjevným výpadkem mezi roky 2012 a 2014⁷⁴

Za celou dobu existence stránky autor publikoval 943 příspěvků. Každý z nich získal v průměru 30 lajků (medián pouze 7) a byl téměř dvanáctkrát retweetnut (medián 12). Průměrně profil vykazoval 0,3 příspěvku za den, na tomto čísle se ale projevila zmíněná dvouletá nečinnost.

S velkým náskokem nejúspěšnějším příspěvkem je ten poslední, kterým autor oznamuje ukončení činnosti profilu. Níže žebříčky dalších populárních tweetů z pohledu lajků a retweetů.

Tabulka 4: TOP 5 příspěvků účtu @kardinalvlk z pohledu počtu lajků⁷⁵

Pořadí	Počet lajků	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	1150	Člověk by měl vědět, kdy přestat. Panu Kardinálovi přeji vše nejlepší a vám sbohem. Měl jsem vás rád! ♥♥♥ https://t.co/1Xfla1EEeJ	2017-01-23 08:34:25
2.	636	Elektronická evidence hříchů (EEH) je nový systém, od něhož si církev slibuje především účinnější správu pokání a lepší výběr odpustků. #EET	2016-11-28 09:43:41
3.	587	Co teprve U Fleků v roce 1560. Člověk měl v měšci groš, v puse 3 zuby, ale pečený holub chutnal jako holub a místo éček řádl v ulicích mor.	2017-01-16 13:42:00
4.	448	Na to zareaguje slušný katolík jediným způsobem: #JeSuisLidl https://t.co/bywP73tfhh	2017-01-04 12:57:25
5.	346	Dám 100.000 tomu, kdo v Bibli objeví větu, že je Satan džentlman. S jistotou jsem ji četl, ale biskup Malý ji nemůže, nebo nechce, najít :(	2015-06-25 07:20:28

⁷⁴ Zdroj obrázku: *Free Twitter analytics* [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: tweetchup.com

⁷⁵ Zdroj: Ne. Miloslav Vlk. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: twitter.com/kardinalvlk; vlastní zpracování

Tabulka 5: TOP 5 příspěvků účtu @kardinalvlk z pohledu počtu retweetů ⁷⁶

Pořadí	Počet retweetů	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	297	Neznám nic lepšího než spustit uprostřed kázání "Lorem ipsum dolor sit amet..." lidé se křížují, mumlají a my se máme čím večer bavit u vína	2012-06-20 13:33:01
2.	189	Říkám si, že když Ježíš nasýtil hladový dav chlebem a dvěma rybami, šlo o takový biblický prototyp torrentu. Pekaře a rybáře jistě nepotěšil	2012-02-06 11:09:13
3.-4.	177	Elektronická evidence hříchů (EEH) je nový systém, od něhož si církve slibuje především účinnější správu pokání a lepší výběr odpustků. #EET	2016-11-28 09:43:41
3.-4.	177	Můj návrh mazat hříchy za check-in v kostele či na významném poutním místě se nesetkal s pochopením. Duka prý na gamifikaci církve nevěří :(	2011-12-08 16:08:14
5.	151	Dám 100.000 tomu, kdo v Bibli objeví větu, že je Satan džentlman. S jistotou jsem ji četl, ale biskup Malý ji nemůže, nebo nechce, najít :(	2015-06-25 07:20:28

Při důkladnějším pohledu na obsahovou stránku profilu vychází najevo, že rozsah témat, kterým se autor věnuje, je velmi široký. Oproti falešnému profilu Karla Schwarzenberga se nejedná o úzké zaměření na aktuální politické události. Spíše s inteligentním humorem a nadsázkou komentuje aktuální témata z mnoha oblastí – od počasí, přes sport, až po aktuální trendy typu hry Pokémon GO nebo operační systémy mobilních zařízení, což ve spojení se jménem vysokého církevního představitele působí poněkud bizarně.

Ve většině příspěvků ale lze najít spojení s církevní tematikou, přičemž náboženskou terminologii autor zjevně ovládá velmi dobře. Samotný Miloslav Vlk se v jednom z rozhovorů vyjádřil, že podle jeho podezření se může jednat přímo o „člověka zevnitř“. To se mi však podařilo prakticky vyvrátit, jelikož autor se v dotazníku, který vznikl za účelem této práce, přímo vyjádřil, že toto podezření jej pobavilo a že sám má k náboženství a církvím spíše antipatický vztah a k samotnému Vlkovi zpočátku kritický, až nenávistný.

⁷⁶ Zdroj: Ne. Miloslav Vlk. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: twitter.com/kardinalvlk, vlastní zpracování

3.2.2 Pohledem autora

V květnu 2016 jsem přes Twitter a následně e-mailem oslovil autora tohoto profilu se žádostí o spolupráci na této práci. Po odsouhlasení mu byly zaslány stejné otázky, jako ostatním autorům, na které 5. 5. 2016 zaslal odpovědi. Níže nabízím doslovné znění (bez úprav).

Můžete alespoň naznačit, kdo jste, případně čím se zabýváte (profesně nebo i ve volném čase, pokud to souvisí s Vaší aktivitou na sociálních sítích)?

Jsem muž na hranici středního věku s 2 dětmi a 2 kočkami. Profesně se věnuji digitálnímu marketingu a komunikaci – obojí mě živí již několik let. Aktivity kolem Kardinála jsou čistě soukromou rozjařilou aktivitou, osobním rozptýlením.

Co vás vedlo k založení účtu, jaká je Vaše motivace?

V době, kdy jsem účet zakládal, nebyly falešné účty na twitteru normou. V rámci českého twitteru jsem byl jeden z těch vůbec prvních, ne-li první. Na jednu stranu v tom byl právě profesní zájem, vyzkoušet si, zda a jak by něco takového v ČR fungovalo. Nechtěl jsem ale klasického politika, spíše politika netradičního, v tomto případě církevního představitele. Motivací byl i fakt, že k náboženství a církvím, mám spíše kritický vztah.

Můžete stručně popsat svůj vztah k tomu, koho parodujete, Váš názor na něj? (chápu, že se k této otázce možná nebudete chtít vyjadřovat)

Kardinála Vlka jsem vždy považoval především za politika – dáno i tím, že se společenské debaty účastnil na české poměry poměrně aktivně. Můj vztah byl z počátku krajně kritický, na hranice nepřátelství, ale prošel jistou evolucí. Nevím jak to přesně popsat, ale svým způsobem jsem si ho oblíbil. Racionálně samozřejmě chápu, že jde o projekci a že jsem si oblíbil především satirické alter ego, které jsem vytvořil, ale i tak mě to v rámci vztahu ke skutečnému kardinálovi ovlivnilo ☺

Máte ještě další účty podobného zaměření? Případně věnujete se něčemu podobnému i mimo sociální sítě?

Ne. Několik lidí se mě k tomu snažilo přemluvit, občas to lákalo i mě samotného, ale úspěšně jsem pokušení odolal.

Jakým způsobem šíříte povědomí o účtu? Fungujete čistě na virální bázi? Jaké byly v tomto ohledu začátky, tedy jak jste účet dostali „mezi lidmi“?

Čistě organicky. Nikdy jsem to nijak aktivně nešířil. K rozšíření došlo vesměs spontánně. Jak jsem již psal v době, kdy jsem začal fungovat, nebyly v ČR satirické

účetů na twitteru běžné. K rozšíření došlo rychle i tím, že se mnou začal interagovat poměrně vlivný uživatel, kterého v prvním momentu účet zmátl, což spustilo to, že se celá věc šířila virálně.

Snažil se Vás někdo ovlivnit? Ať už ti, které parodujete nebo někdo z vnější, např. Vás využít? Jak? Jak jste se s tím vyrovnali?

Ne. Několikrát se objevili nekonkrétní návrhy, zda bych účet nechtěl odprodat (pravděpodobně pro účely spamu ;), což jsem ale nikdy nezvažoval. Zároveň se po mně snažilo pátrat i Arcibiskupství a některá média. Překvapivě neúspěšně, protože mou identitu zná poměrně široký okruh lidí.

Čelili jste snahám o zrušení účtu?

Ano. Účet byl také po jisté době zrušen. Obnovení bylo poměrně složité a zdoluhavé, upřímně sám vlastně ani nevím, jak se mi to podařilo a obnovením účtu po X neúspěšných pokusech a dopisováním si s Twitterem jsem byl ve finále sám docela zaskočen.

Jaké jsou reakce veřejnosti? Setkáváte se spíš s pozitivními nebo negativními? Případně s nepochopením? Setkali jste se s nějakými výrazně negativními reakcemi? Nebo naopak s něčím úsměvným?

Především s pozitivními, byť chápu, že míra vkusnosti je u podobného účtu krajně subjektivní a spoustu lidem musí hýbat žlučí. Nejvtipnější v rámci reakcí a toho, co proběhlo tiskem je fakt, že lidé z Arcibiskupství v rámci nějaké paranoie věřili, že jde o někoho „zevnitř“, což celému příběhu dodává vtipné a bizarní kontury

3.2.3 Přijetí falešného profilu kardinálem Miloslavem Vlkem

Reakci samotného Vlka se mi v roce 2016 nepodařilo získat a v roce 2017 jsem již ze zjevných důvodů neměl možnost svůj pokus opakovat. Postoj kardinála je nicméně zřejmý z uvedených zmínek v médiích.

V roce 2012 v rozhovoru pro server Lupa.cz Vlk uvedl: „Samozřejmě recesistický účet kardinalvlk znám a již delší dobu ho se svými přáteli sleduji. V poslední době jsem se svými přáteli, mediálními odborníky a právníky zvažoval některé kroky, poněvadž to, co mi falešný uživatel účtu vkládal do úst, bylo často dehonestující, takže mohu mít oprávněné podezření, že mě chce poškodit...“⁷⁷

⁷⁷ Skutečný kardinál Vlk: Účet @kardinalvlk na Twitteru sleduji, zvažoval jsem žalobu. Lupa.cz [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/skutecny-kardinal-vlk-ucet-kardinalvlk-na-twitteru-sleduji-zvazoval-jsem-zalobu/>

Jak již bylo zmíněno, svou snahu dokonal, jelikož krátce nato byl profil skutečně zablokován.

Z uvedených odpovědí autora je zřejmé, že obnovení profilu bylo výsledkem jeho snahy upravit jej tak, aby vyhovoval pravidlům Twitteru, tedy nebylo výsledkem domluvy s kardinálem. Vlkovu reakci na obnovení profilu se nepodařilo ve veřejně dostupných zdrojích dohledat.

3.3 Falšený profil OVB Allfinanz, a.s. @OVBparody

3.3.1 Informace o profilu a analýza jeho obsahu

Ve výše uvedeném žebříčku TOP 15 falešných českých twitterových účtů se umístily pouze dvě organizace, ostatní jsou profily osobností. Tou aktivnější a známější z nich je účet @ovbparody, jehož autoři si za svůj cíl vybrali společnost OVB Allfinanz, a.s.

OVB je mezinárodní firma, která poskytuje finanční služby a poradenství. V tomto oboru se v ČR jedná o jednu z největších společností. V minulosti se však nevyhnula několika aférám a žalobám hlavně kvůli klamavým obchodním praktikám a kontroverznímu chování některých zaměstnanců.^{78 79 80} V poslední době se OVB objevovala v médiích především v souvislosti se jménem dokumentaristy Jakuba Charváta a jeho filmem z roku 2015 Rada nad zlato, který je často uváděn s podtitulem „OVB je zlo“. Charvát v něm dokumentuje praktiky finančních poradců této společnosti. Ta se proti filmu ohradila a na autora podala žalobu.⁸¹

Na tomto místě považuji za vhodné konstatovat, že není účelem této práce ověřovat pravdivost stereotypů, které se v souvislosti s OVB nebo finančním poradenstvím obecně, mezi veřejností vyskytují. Stejně tak není cílem jakkoli kriticky hodnotit služby OVB, ani konkurenčních firem z oboru.

⁷⁸ Finanční poradci OVB dostali pětimilionovou pokutu. Za klamání klientů. IDnes.cz [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/financi-poradci-ovb-dostali-petimilionovou-pokutu-za-klamave-praktiky-1o5-/ekonomika.aspx?c=A160315_212828_ekonomika_nio

⁷⁹ Zemětřesení v OVB. Kvůli skandálům poradců končí tři vysocí manažeři. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zemetreseni-v-ovb-kvuli-skandalum-poradcu-konci-tri-vysoci-manazeri-1i3-/zpravy-domov.aspx?c=A160914_153600_ln_domov_jzl

⁸⁰ OVB čelí žalobě ze strany sdružení Klienti Helvag. Investujeme.cz [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/kratke-zpravy/ovb-celi-zalobe-ze-strany-sdruzeni-klienti-helvagu/>

⁸¹ OVB je zlo, tvrdí mladík. Za svůj film o finančních poradcích jde k soudu. IDnes.cz [online]. [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/dokument-jakuba-charvata-kritizuje-praktiky-ovb-f6a-/test.aspx?c=A160826_101149_test_nio

Účet @OVBparody byl založen 3. února 2015, jeho základy však sahají hlouběji do minulosti. Je totiž nástupcem profilu @OVBfinance. Ten byl tematicky zaměřen naprosto totožně. Do širšího povědomí se dostal po tom, co na něj upozornil server Markething.cz. Do jeho redakce byl zaslán e-mail od ředitele marketingu a PR OVB Dušana Pavlů, v němž důrazně žádá o zamezení promování parodického účtu na tomto webu, který mimochodem vzniká na Fakultě sociálních věd UK. Redakce tento e-mail veřejně sdílela na svém Facebooku, což mělo z pochopitelných důvodů naprosto opačný efekt, než který požadovala společnost OVB – parodický profil měl zajištěnou publicitu a počet followerů strmě narostl. Několik dní nato, na přelomu ledna a února 2015, však byl po zásahu společnosti OVB pozastaven. V té době měl přes 4 tisíce sledujících.⁸² Hned v následujících dnech pak vznikl účet nový, který již byl v souladu s pravidly Twitteru pro falešné účty. Bohužel, archiv tweetů původního profilu již není možné v současné době dohledat, stejně tak ani další bližší údaje.

Na aktuálním profilu @OVBparody je celkem 125 příspěvků. Sleduje jej 7 222 uživatelů. Na základě analýzy kompletní historie tweetů lze konstatovat, že v průměru získá každý příspěvek 139 lajků, což je v porovnání s ostatními účty vysoké číslo – připomeňme, že u profilu @schwarzenbergk to je 80 a @kardinalvlk pak 30. Průměrný počet retweetů je lehce nad 20. V posledních měsících aktivita na profilu klesá a za poslední půlrok byl zveřejněn pouze jediný tweet.

Obsahově je účet založen na obecně rozšířených stereotypech o fungování finančně poradenských firem a je tak do značné míry monotematický. Tweety jsou psány v první osobě jednotného čísla, tedy z pohledu finančního poradce. Autoři v některých příspěvcích zasazují tyto stereotypy do kontextu skutečných událostí nebo aktuálních společenských témat. Například v době projednávání protikuřáckého zákona vyšel příspěvek "K protikuřáckému zákonu: Naše budova je teď striktně nekuřácká. Uvidíme, jak se to změní, až zase budeme mít prachy na cigára."⁸³ Na začátku letních prázdnin pak autoři zveřejnili narážku na nízký věk finančních poradců: „Počínaje

---

⁸² Markething.cz. [Na Twitteru nás včera pobavil účet parodující společnost OVB...] In: Facebook [online]. 23. ledna 2015 18:01 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/markething.cz/photos/a.219330581489054.55296.182102028545243/806714486083991/?type=3&theater>

⁸³ @OVBparody. [K protikuřáckému zákonu: ...] In: Twitter [online]. 26. května 2016 15:18 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <https://twitter.com/OVBparody/status/735822409723416577>

zítřkem nám prořídnu pracovní řady. Většinu našich kolegů rodiče posílají na letní tábor nebo k babičce.“⁸⁴

Hlavním pojícím tématem, na němž je založena většina příspěvků, je parodie finančních poradců. A to na základě přesvědčení části veřejnosti (a s největší pravděpodobností i autorů profilu) o jejich odborné nepřipravenosti, neprofesionalitě, nízkém věku a určité emoční nevypěstlosti. V příspěvcích se často objevují narážky na pyramidové fungování firmy, nabízení nevýhodných produktů pouze za účelem co největších provizí pro zaměstnance, vysoké očekávání co se týče výdělků na pozici finančního poradce, časté praxe získávání klientů z řad rodiny, známých a okolí apod.

Tabulka 6: TOP 5 příspěvků účtu @ovbparody z pohledu počtu lajků⁸⁵

Pořadí	Počet lajků	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	524	Dostal jsem kopačky. Přítelkyně u mě našla seznam 150ti žen včetně emailu a telefonických čísel. Radši jsem přiznal nevěru, než práci u OVB.	2015-05-28 12:07:49
2.	517	Přihlásil jsem se do pořadu Prostřeno. Vařit neumím, ale mám připravenou skvělou hru: Země, město, jméno, hrubý příjem, rodné číslo.	2015-02-20 14:58:58
3.	479	Naši poradci zaplní prázdná místa na slavnosti na Pražském hradě. Obleky máme, morálku ne.	2016-10-26 19:18:34
4.	431	Jsem zpátky! Nepadnoucí obleky, nevkusný kravaty a to kafe si po schůzce zaplatíte sami! A tentokrát jsem si účet pojistil proti zrušení!	2015-02-03 10:38:35
5.	388	Chtěli jsme se jako firma také zapojit do Movemberu, ale jediný komu u nás rostou vousy, jsou údržbář a rumunská uklízečka.	2015-10-27 10:20:49

⁸⁴ @OVbparody. [Počínaje zítřkem nám prořídnu ...] In: Twitter [online]. 30. června 2015 10:44 [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: <https://twitter.com/OVBparody/status/615803022904442881>

⁸⁵ Zdroj: @OVbparody. In: Twitter [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: twitter.com/ovbparody, vlastní zpracování

Tabulka 7: TOP 5 příspěvků účtu @ovbparody z pohledu počtu retweetů⁸⁶

Pořadí	Počet retweetů	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	213	Jsem zpátky! Nepadnoucí obleky, nevkusný kravaty a to kafe si po schůzce zaplatíte sami! A tentokrát jsem si účet pojistil proti zrušení!	2015-02-03 10:38:35
2.	111	Dostal jsem kopačky. Přítelkyně u mě našla seznam 150ti žen včetně emailu a telefonických čísel. Radši jsem přiznal nevěru, než práci u OVB.	2015-05-28 12:07:49
3.	107	Přihlásil jsem se do pořadu Prostřeno. Vařit neumím, ale mám připravenou skvělou hru: Země, město, jméno, hrubý příjem, rodné číslo.	2015-02-20 14:58:58
4.	83	Naši poradci zaplní prázdná místa na slavnosti na Pražském hradě. Obleky máme, morálku ne.	2016-10-26 19:18:34
5.	79	Letošní maturanti jsou ideálními adepty na práci v OVB. Obleky už mají a zrádce Jidáš jim nic neříká.	2015-05-05 17:31:28

3.3.2 Pohledem autora

Autory profilu jsem opakovaně přes Twitter oslovil se žádostí o spolupráci. Bohužel se nepodařilo navázat kontakt, a tak v této části budu vycházet z veřejně dostupných informací.

S autory se v roce 2015 sešel publicista Hospodářských novin Miloš Čermák. Schůzka dala vzniknout rozhovoru, z něhož vyplývá, že za profilem stojí tři mladí muži a jedna žena. Spekuluje se o tom, že jsou určitým způsobem spjati se serverem Markething.cz, tedy s Fakultou sociálních věd.

Správci profilu popírají, že by za jeho existencí stál konkurenční boj. Svou aktivitu vnímají jako zábavu a jejich motivací je prý vtípně poukázat na některé nekalé

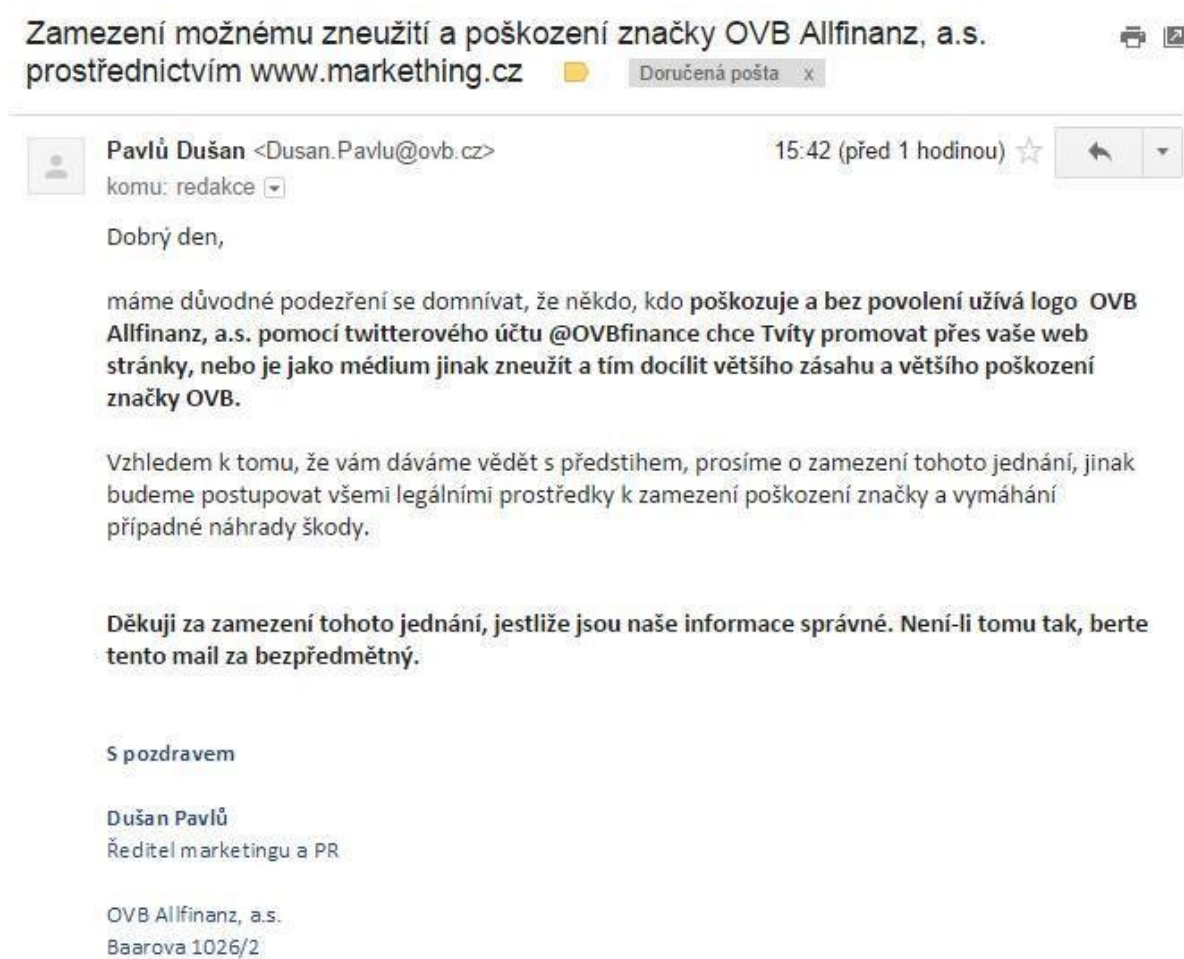
⁸⁶ Zdroj: @OVbparody. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: twitter.com/ovbparody, vlastní zpracování

komunikační a marketingové praktiky, které se v tomto oboru finančního poradenství vyskytují.⁸⁷

3.3.3 Reakce firmy na falešný profil

Jak již bylo zmíněno, společnost OVB Allfinanz, a.s. se proti původnímu parodickému účtu postavila negativně (viz e-mailová zpráva redakci Markething.cz na Obrázku 8) a zajistila jeho pozastavení. Účet @OVBFfinance nesplňoval požadavky Twitteru na odlišení falešného účtu – kromě lehce pozměněného loga neobsahoval žádné informace o tom, že se nejedná o oficiální účet firmy.

Obrázek 8: screenshot e-mailové zprávy, kterou zaslal ředitel marketingu a PR⁸⁸

⁸⁷ Sociální síť Miloše Čermáka: Pozor, teď si budeme trochu vymýšlet!. Ihned.cz [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-63480380-socialni-site-milose-cermaka-pozor-ted-si-budeme-trochu-vymyslet>

⁸⁸ Markething.cz. [Na Twitteru nás včera pobavil účet parodující společnost OVB...] In: Facebook [online]. 23. ledna 2015 18:01 [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/markething.cz/photos/a.219330581489054.55296.182102028545243/806714486083991/?type=3&theater>

Se žádostí o komentář k současnému parodickému účtu jsem se obrátil v roce 2016 přímo na ředitele marketingu a PR OVB, Dušana Pavlů. Konverzace předkládám níže (bez úprav):

Víte o existenci „falešného“ profilu na Twitteru @ovbparody, který píše jménem OVB?

Ano víme. Od jeho začátku. Předcházel mu účet, který vytvářel dojem, že je oficiálním účtem OVB. Proti jeho existenci jsme se ohradili a Twitter ho stáhnul.

Jak jej Vaše společnost vnímá? Uráží Vás, nebo Vás naopak baví?

Satira patří k sociálním sítím. Bereme ji jako jejich součást, respektuje-li základní pravidla, pokud jde o obsah a formu.

Způsobili Vám tvůrci svou aktivitou někdy nějaké potíže? (Např. musel jste někdy vysvětlovat, že příspěvky na nepochází od Vás?)

Spolupracovníci jeho existenci zaznamenali. Pochopili, že příspěvky nepochází od nás. Více tuto satiru neřeší.

Již se Vám podařilo docílit zrušení původního účtu. Podnikli jste nějaké kroky proti existenci i tohoto? Jaké? Případně zvažujete to?

Tzv. původní účet nesplňoval požadavky pro tzv. parodické účty na Twitteru, mimo jiné bez našeho souhlasu používal název firmy a zaměnitelné logo. Do současné doby jsme žádné kroky nepodnikli.

3.4 Falešné profily Jiřího Ovčáčka @ovcacek_jiri a @jiriovcacekunofficial

3.4.1 Informace o profilu a analýza obsahu twitterového účtu

@ovcacek_jiri

Falešných profilů Jiřího Ovčáčka, ředitele Tiskového odboru a tiskového mluvčího prezidenta republiky, se na sociálních sítích vyskytuje velké množství. Ovčáček, spolu s Milošem Zemanem, jsou nejvíce napodobovanými osobnostmi Twitteru. Jen po zadání výrazu „Jiří Ovčáček“ do vyhledávání je výsledkem téměř 30 profilů, které využívají identity prezidentova mluvčího. Většina z nich ale publikuje velmi málo nebo vůbec.

Velkou aktivitu naopak v posledních dnech vykazuje účet @OvcackovoSestra, založený teprve 7. května 2017. Profil s popisem „Jsem sestra. Dohlížím na bratra“ zveřejnil za osm dní své existence již přes 500 tweetů a retweetů a již má přes 200

sledujících. Autor často píše příspěvky se zmínkou oficiálního Ovčáčkova profilu, mluvčí ale na tyto příspěvky nereaguje. Bude zajímavé sledovat, jak se bude aktivita na tomto účtu vyvíjet v budoucnu.

Pro účely této práce byl zvolen nejvýznamnější falešný profil Jiřího Ovčáčka s uživatelským jménem @ovcacek_jiri. Největším je z pohledu množství sledujících i počtu tweetů. Zároveň jako jeden z mála dosud pravidelně publikuje.

Popis profilu zní „Tiskový mluvčí tiskového mluvčího prezidenta republiky a ředitel Tiskového odboru Kanceláře prezidenta republiky. Kandidát na prezidenta v roce 2018.“ a profilová fotografie je použita stejná, jakou má skutečný Jiří Ovčáček na svém oficiálním profilu @PREZIDENTmluvci. Nejsou tedy dodržena pravidla Twitteru pro označení parodického profilu. Kromě toho je v údajích o profilu uveden odkaz na oficiální stránky Hradu, což podporuje dojem autentičnosti. V případě, že by někdo vyvinul snahu profil zrušit, pravděpodobně by byl úspěšný. Z četných příspěvků uživatelů Twitteru, kteří píší reakce na tento profil, je zřejmé, že v mnoha případech skutečně dochází k omylům a lidé tento účet považují za oficiální. Tento dojem podporuje i to, že autor píše v první osobě jednotného čísla.

První tweet byl na stránce zveřejněn 4. února 2015. Od té doby autor zveřejnil celkem 733 tweetů, průměrná frekvence tedy je dosud 0,88 tweetu/den. Účet aktuálně sleduje 6 857 uživatelů.

Profil se vyznačuje velkou interakcí s dalšími uživateli Twitteru. Konkrétně hned polovina ze všech příspěvků jsou odpovědi, tedy začínají uživatelským jménem jiného profilu. Příliš časté naopak není využívání hashtagů.

Tematicky je profil velmi různorodý. Níže uvedený seznam nejúspěšnějších tweetů (tabulky 8 a 9) je důkazem rozmanitosti témat. Ústředním motivem většiny příspěvků je však parodie samotného Jiřího Ovčáčka. Jeho ústy reaguje na aktuální události a aféry, ale vrací se i ke starším. V některých příspěvcích je patrná snaha napodobit styl psaní skutečného Jiřího Ovčáčka, což se daří až do takové míry, že server aktuálně.cz zveřejnil v březnu 2017 pro čtenáře kvíz na rozpoznání příspěvků skutečného Jiřího Ovčáčka od jeho parodického profilu.⁸⁹

---

⁸⁹ Kvíz: Kdo je velebný antizemanovské sekty? Vyzkoušejte si, zda poznáte pravého Ovčáčka od falešného. Aktuálně.cz [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/kviz-sledujete-bedlive-socialni-site-jirih-ovcacka-rozeznat/r~2e67a6fcee311e6a3fa002590604f2e/>

Relativně častým prvkem, v porovnání s předchozími profily, je zveřejňování obrázků. Ve většině případů se jedná o humorné fotomontáže, jejichž tématem je Miloš Zeman nebo Jiří Ovčáček.

Tabulka 8: TOP 5 příspěvků účtu @ovcacek_jiri z pohledu počtu lajků ⁹⁰

Pořadí	Počet lajků	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	296	Povaleči z kaváren do polí a továren!	2015-10-02 10:50:53
2.	274	Proč už půl roku nebyla vidět ani paní Ivana Zemanová, ani manželka Kima Čong Una? Dozvíte se v dalším díle Výměna manželek.	2016-11-02 15:39:23
3.	116	Prosím vás, Ivaně Tremповé nevolal pan prezident. To zas Forejt vytáčel náhodný čísla ze Zlatých stránek...	2016-11-16 21:39:11
4.	106	Odted' prohlašuji tento profil za oficiální a @PREZIDENTmluvci za parodický a neoficiální. Děkuji.	2016-03-28 14:02:51
5.	105	Pan Brandy přiletěl do Česka včas, dokonce 5 dní předem. Letový provoz ho nijak nezpозdil. Náhoda? Nemyslím si!	2016-10-23 20:56:25

Tabulka 9: TOP 5 příspěvků účtu @ovcacek_jiri z pohledu počtu retweetů ⁹¹

Pořadí	Počet retweetů	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	49	Proč už půl roku nebyla vidět ani paní Ivana Zemanová, ani manželka Kima Čong Una? Dozvíte se v dalším díle Výměna manželek.	2016-11-02 15:39:23
2.	46	Povaleči z kaváren do polí a továren!	2015-10-02 10:50:53
3.	24	Jednou mi Pavel Bém předvedl kouzlo. Nechal zmizet 800 miliónů a řekl mi, na jakou kartu přitom myslím.	2015-02-06 20:40:47
4.	19	Donaldu Trumpovi je také 69 let.	2016-01-14 13:47:12
5.	17	Na podporu prezidenta @Zeman_Milos se na Hradě sešlo několik stovek tisíc lidí. Počet účastníků se blížil milionu!	2015-03-07 15:19:26

3.4.2 Pohledem autora

V roce 2016 jsem přes Twitter oslovil autora tohoto falešného profilu se žádostí o spolupráci na diplomové práci. Odpovědi na otázky, které jsem od něj získal, uvádím níže (bez úprav).

Můžete alespoň naznačit, kdo jste, případně čím se zabýváte (profesně nebo i ve volném čase, pokud to souvisí s Vaší aktivitou na sociálních sítích)?

⁹⁰ Vynechány retweety a příspěvky s obrázky

⁹¹ Vynechány retweety a příspěvky s obrázky

Jsem studentem žurnalistiky na vysoké škole a přispívám do některých médií.

Co vás vedlo k založení účtu, jaká je Vaše motivace?

Ovčáček ještě tenkrát účet na Twitteru nebyl, a proto bylo super to založit. Tenkrát mi na to skočili i někteří novináři, než si mluvčí doopravdy založil svůj Twitter.

Můžete stručně popsat svůj vztah k tomu, koho parodujete, Váš názor na něj? (chápu, že se k této otázce možná nebudete chtít vyjadřovat)

Ovčáček dělá svou práci mluvčího velmi dobře. Ale vadí mi, že se do některých věcí zapojuje příliš nebo až příliš osobně. Také nesouhlasím s některými (!) z jeho názorů.

Máte ještě další účty podobného zaměření? Případně věnujete se něčemu podobnému i mimo sociální sítě?

Nemám další účty. A mimo sociální sítě? Občas ho imituji, ale ještě ho nemám nacvičeného tak, jako Miloše Zemana.

Jakým způsobem šíříte povědomí o účtu? Fungujete čistě na virální bázi? Jaké byly v tomto ohledu začátky, tedy jak jste účet dostali „mezi lidmi“?

Na začátku stačilo plácnout cokoliv „blbýho“. Tenkrát to fakt frčelo. ☺ Teď je to ale daleko složitější, protože to, co Ovčáček někdy na ten Twitter postne je opravdu perla.

Snažil se Vás někdo ovlivnit? Ať už ti, které parodujete nebo někdo z vnější, např. Vás využít? Jak? Jak jste se s tím vyrovnali?

To se mi zatím nestalo. K ovlivňování mám, řekl bych, docela imunitu.

Čelili jste snahám o zrušení účtu?

Zatím ne.

Jaké jsou reakce veřejnosti? Setkáváte se spíš s pozitivními nebo negativními? Případně s nepochopením? Setkali jste se s nějakými výrazně negativními reakcemi? Nebo naopak s něčím úsměvným?

Je opravdu jen pár lidí, kteří vědí, kdo jsem. Většinou byli spíš překvapení. Negativní názory jsem nedostal.

3.4.3 Informace o profilu a analýza obsahu facebookového profilu

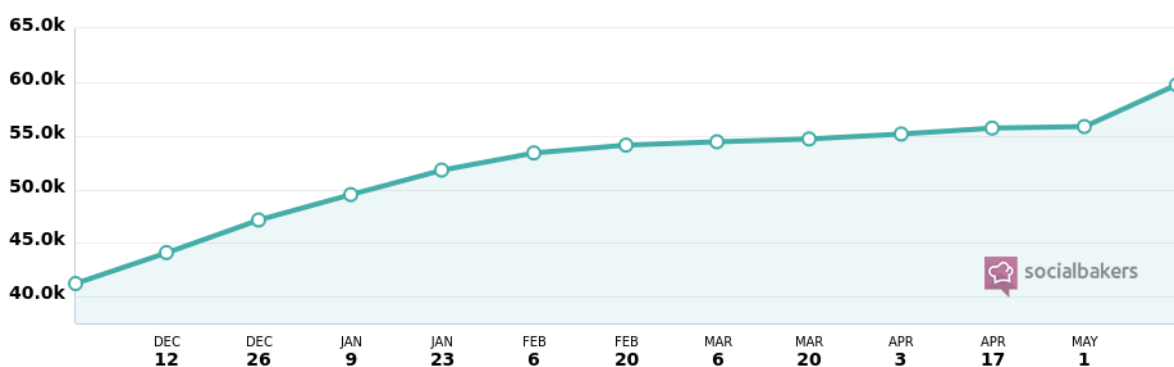
Jiří Ovčáček

Falešných profilů nejen Jiřího Ovčáčka je na Twitteru nespočet. Unikátním na současné české scéně je však falešný profil na sociální síti Facebook. Nazvaný je jednoduše Jiří Ovčáček, uživatelské jméno @jiriovcacekunofficial. První příspěvek byl

zveřejněn v lednu 2015. Autorem je třicetiletý student postgraduálního studia Masarykovy univerzity v Brně.⁹² Popisek stránky jasně uvádí, že se jedná o „Nekorektní, neoficiální a satirický fanclub profesionála v politickém PR dění Jiřího Ovčáčka.“ a odkazuje na Impressum, kde je mimo jiné uvedeno, že veškerý obsah je fikcí a stránka je provozována za účelem zábavy jako politická satira.⁹³

Jedná se o stránku (page) zařazenou do kategorie Komunita. Dle statistik firmy Socialbakers je v této kategorii se 60 tisíci „Líbí se mi“ na 190. místě v ČR.⁹⁴ Počet fanoušků stránky stále rychle roste. Jak je patrné z Obrázku 9, jen od začátku prosince 2016 do poloviny května 2017 jich přibýlo více než 15 000.

Obrázek 9: Nárůst fanoušků stránky Jiří Ovčáček od prosince 2016⁹⁵

Z vlastní analýzy⁹⁶ všech dosavadních více než 450 příspěvků vyplývá, že každý z nich získá průměrně 1 579 reakcí, tedy Líbí se mi (+ dalších reakcí typu Haha, Paráda atd.), komentářů a sdílení. Průměrná denní aktivita je 0,53 příspěvku.

Obsahově se jedná o politickou satiru. Autor pohledem Jiřího Ovčáčka převážně reaguje na aktuální události na české politické scéně. Především v začátcích bylo časté sdílení článků z on-line zpravodajských médií a jejich komentování. V poslední době převažuje sdílení obrázků, nejčastěji fotomontáží, a textového komentáře k nim. Autor neváhá použít vulgarismy, ne však pro jako invektiva proti konkrétním osobám.

⁹² Ovčáčkovu lhaní si zesměšnit zaslouží, říká falešný mluvčí a vzkazuje: Nevěřte nikomu, nejen na síti. Aktuálně.cz [online]. [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: https://zpravy.aktualne.cz/domaci/jde-o-me-skodolibе-poteseni-ovcacek-si-uziva-ze-se-o-nem-pis/r~1422ee361f6a11e7afda0025900fea04/?_ga=1.201467156.480540654.1466603665

⁹³ Jiří Ovčáček - Informace. Facebook.com [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/jiriovcacekunofficial/about/?ref=page_internal

⁹⁴ Facebook stats of popular Community pages in Czech Republic. Socialbakers [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <https://www.socialbakers.com/statistics/facebook/pages/total/czech-republic/community/page-16-20/>

⁹⁵ Zdroj obrázku: Social Media Marketing, Analytics & Performance Tools [online]. [cit. 2017-04-25]. Dostupné z: socialbakers.com

⁹⁶ Vypracována na základě exportu příspěvků a souvisejících dat do formátu MS Excel .xls. Export vytvořen pomocí analytického nástroje fanpagekarma.com.

Z hlediska typu příspěvků autor zveřejňuje odkazy (14 %), obrázky (55 %), textové statusy (30 %) a videa (1 %), přičemž největší ohlas, tedy počet reakcí, komentářů a sdílení, vykazují textové příspěvky (průměrně 1 939). Příspěvky s největším ohlasem uvádím v tabulce 10.

Tabulka 10: Příspěvky stránky Jiří Ovčáček, které získaly v součtu nejvíce reakcí.⁹⁷

Pořadí	Počet reakcí	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	10251	<p>Hrad vítá návrh zákona poslanců z KSČM, ČSSD, ANO a Úsvitu o zákazu hanobení prezidenta republiky. A abychom občanům ulehčili orientaci v nové legislativě: vytváříme seznamy toho, co se nebude smět říkat o panu prezidentovi, které chceme dostat do všech škol a státních institucí.</p> <p>Napadají vás další označení, která je třeba v souvislosti s prezidentem zakázat? Napište mi je do diskuze! #zakazhanobeniprezidenta #vylepsimedemocracii</p> 	2016-11-15 18:28:53
2.	9914	SMÍRČÍ ŘEŠENÍ: Andrej Babiš se nabídl přepsat ministerstvo na svou manželku.	2017-05-09 15:30:00
3.	8653	Pražský hrad se ostře ohrazuje proti neetické reklamní kampani, která parazituje na dobrém jménu pana prezidenta. Požadujeme okamžité ukončení šíření reklamy, jinak budeme nuceni podniknout patřičné právní kroky na obranu hlavy státu.	2017-05-06 15:47:34

⁹⁷ Zdroj: Jiří Ovčáček. In: Facebook [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: facebook.com/jiriovcacekunofficial, vlastní zpracování

ABYSTE NEMUSELI TOLIK SPĚCHAT

Skutečný muž je ten, který tě alespoň občas přiměje cítit se jako princezna. #plesovasezona

4.

7705

2017-01-21
22:29:33

5.

7152

Zřídít pobočku pošty na Hradě nebyl dobrý nápad. Pošťáci nám do schránky začali dávat takové ty slevové letáky z Lidlu a podobně. No a jeden z těch letáků se dostal až do rukou pana prezidenta, který si ho nastudoval, a teď všude hlásá, že máme v Česku teroristu. Víím, že bych mu měl vysvětlit, co se stalo, ale když vidím ten jeho šťastný výraz sdělující "konečně došlo na má slova, idioti", tak mu tu radost prostě nechci brát.

2017-01-11
21:01:22

3.4.4 Pohledem autora

S autorem stránky jsem se za účelem spolupráce na této práci spojil poprvé v roce 2016. Finálně jsme se domluvili v květnu 2017, následně jsem od něj obdržel obsáhlou odpověď na zaslané otázky (bez úpravy):

Můžete alespoň naznačit, kdo jste, případně čím se zabýváte (profesně nebo i ve volném čase, pokud to souvisí s Vaší aktivitou na sociálních sítích)?

Pocházím z východních Čech, je mi třicet let, mám rodinu, na Masarykově univerzitě studuji postgraduální studium. Aktuálně mě živí práce v projektu jednoho z ministerstev.

Co vás vedlo k založení účtu, jaká je Vaše motivace?

Tak jako velká část příslušníků mé generace, i já prokrastinuji na sociálních sítích. Čtu, komentuju, zakládám skupiny a stránky. To, že jsem založil fejkový účet Jiřího Ovčáčka nebylo nikterak plánované. Prostě se mi chtělo. Pravděpodobně to tehdy bylo v reakci na nějaký jeho kousek, ale přesně už si to nepamatuju, jsou to už víc než tři roky. Že bude tato stránka úspěšná tak, jak je, jsem nečekal. Podobných legráček mám na kontě hromadu. Osobně popularitu účtu nepřikládám ani tak vlastní výjimečné vtipnosti jako spíš poptávce po parodování skutečného Ovčáčka.

Můžete stručně popsat svůj vztah k tomu, koho parodujete, Váš názor na něj? (chápu, že se k této otázce možná nebudete chtít vyjadřovat)

Jiří Ovčáček jako soukromá osoba mě upřímně nezajímá, není ničím zajímavý (snad jen úspěchem dostat se navzdory své neschopnosti a průměrnosti na tak vysoký post, jaký zastává). Fenomén Jiřího Ovčáčka jako mediální chiméru ale považuju příznačný vzhledem k současným posunům (nejen) v české politice. Jeho způsob práce s informacemi a fakty je tak tragický, až je to (občas) třeskutě legrační. Často nevím, jestli jsem za jeho dosazení do funkce na prezidenta zlobím nebo jestli ho lituju.

Máte ještě další účty podobného zaměření? Případně věnujete se něčemu podobnému i mimo sociální sítě?

Podobných účtů mám víc, jak už jsem uvedl výše. Za zmínku stojí například účet falešné ruské ambasády, který vešel ve známost před několika týdny a který zamotal hlavy pracovníkům ruského ministerstva zahraniční. To už byla akce výrazně plánovanější než parodování mluvčího prezidenta. Mimo sociální sítě se dezinformacím věnuju ve své dizertaci, kde je samozřejmě nechápu už jen jako zdroj zábavy, ale jako reálné riziko pro současnou společnost.

Jakým způsobem šíříte povědomí o účtu? Fungujete čistě na virální bázi? Jaké byly v tomto ohledu začátky, tedy jak jste účet dostali „mezi lidmi“?

Když zakládám na facebooku novou stránku, používám dva nástroje, které mi umožňují na ni upozornit: jednak jejím jménem komentuji významnější stránky, jednak používám své úspěšnější stránky, po kterých vypustím zmínku, která už si své čtenáře najde. Nikdy jsem nepoužil placenou reklamu, veškerý zájem o mé stránky byl čistě virální.

Snažil se Vás někdo ovlivnit? Ať už ti, které parodujete nebo někdo z vnější, např. Vás využít? Jak? Jak jste se s tím vyrovnali?

Jiří Ovčáček mě nikdy nekontaktoval, ani já jeho. Tlaky ale přicházely – jak od běžných anonymních uživatelů sítě, kteří více či méně úspěšně nahlašují mé nepohodlné příspěvky a snaží se o jejich odstranění, tak od konkrétní lidí, kterých jsem se nějakým příspěvkem dotkl (například jsem zveřejnil konverzaci s nimi). Psal jsem si i právníky, bylo mi opakovaně vyhrožováno žalobou (jestli byla nějaká nakonec podána, nevím, ale ke mě samotnému se od Policie nic nedostalo; jsem přesvědčený, že ani dostat nemůže, dávám si dobrý pozor na to, abych nedošel za hranu zákona)

Čelili jste snahám o zrušení účtu?

K účtu Jiřího Ovčáčka už jsem se vyjádřil v otázce výše (tj. tlak přicházel od různých soukromých osob). Oficiální tlak jsem zažil při provozování účtu falešné ruské ambasády. Tam zapůsobil samotný Roskommandzor, instituce ruské vlády zaměřená na cenzuru internetu. A tlak to musel být mimořádně silný, celkově dosáhli tří odstavení stránky a nakonec jejího úplného odstranění (tzn. aktuálně se k obsahu zrušené stránky už nedostanu ani já jako administrátor, stránka kompletně zmizela, jako by nikdy nebyla). A to je něco, co považuju za mimořádně nebezpečné, když může vláda země šířící dezinformace rušit satirické stránky v jiných zemích.

Jaké jsou reakce veřejnosti? Setkáváte se spíš s pozitivními nebo negativními? Případně s nepochopením? Setkali jste se s nějakými výrazně negativními reakcemi? Nebo naopak s něčím úsměvným?

Na tuto otázku jsem částečně odpověděl už výše. Častěji se setkávám s pozitivními reakcemi, ale to je do určité míry dáno i tím, že lidi, kteří mi vadí, většinou jednoduše blokuju. Je mi celkem jedno, co si o tom kdo myslí, nejsem veřejná instituce, která musí mít k dispozici knihu přání a stížností. Tím chci říct, ze svých haterů si kromě legrace nic nedělám, beru je jako otravnou součást reality na sociálních sítích a umím si s nimi poradit.

3.4.5 Přijetí falešných profilů Jiřím Ovčáčkem

Skutečný hradní mluvčí Jiří Ovčáček je aktivním příspěvatelem na Twitteru. Na Facebooku má pouze neveřejný osobní profil. Jeho oficiální twitterový účet @PREZIDENTmluvci má v současné době 20,6 tisíce sledujících a 4,6 tisíce tweetů. Ve srovnání s falešným účtem tak je násobně úspěšnější a aktivnější, průměrně zveřejní téměř 9 příspěvků denně.

Za účelem zjištění názoru Jiřího Ovčáčka na aktivity anonymních autorů, kteří na internetu využívají jeho identitu, jsem mluvčího prezidenta v roce 2016 oslovil na jeho veřejně dostupné e-mailové adrese se žádostí o spolupráci. Ta se však nedočkala reakce, proto jsem ji zopakoval o rok později. Tentokrát se podařilo vyjádření Jiřího Ovčáčka získat, jeho přepis proto zveřejňuji níže (bez úpravy).

Víte o existenci „falešných“ profilů na sociálních sítích, které píší Vaším jménem a tím Vás parodují?

O těchto falešných profilech na Facebooku a Twitteru vím. Pokud probíhá politická krize, zvyšují aktivitu a přibývá jich. Ale to není nic nestandardního.

Jak tyto profily vnímáte? Uráží Vás, nebo Vás naopak baví?

V moderní době jsou nedílnou součástí politického prostoru. Někdy jde o vtipné poznámky. Tudíž mne tyto aktivity neuráží.

Způsobili Vám tvůrci těchto profilů svou aktivitou někdy nějaké potíže? (Např. musel jste někdy vysvětlovat, že příspěvky na těchto profilech nepochází od Vás?)

Žádné závažné potíže. Snad jen jednou jsem musel ozřejmit situaci jedné novinářce. Veřejnost sama mne na falešné profily upozorňuje.

Podnikl jste proti existenci těchto profilů nějaké kroky? Jaké? Případně zvažujete to?

Nepodnikl a nehodlám nic takového činit.

3.5 Falešný profil Miloše Zemana @PrezidentZeman

3.5.1 Informace o profilu a analýza jeho obsahu

Se satirickými a parodickými příspěvky na téma současné hlavy státu Miloše Zemana je možné se setkat na celé řadě účtů na sociálních sítích. A to nejen na výše zmíněných falešných profilech, ale napříč dalšími humoristickými stránkami a profily.

Prezident je jedním z nejoblíbenějších cílů současné politické satiry. Je tedy pochopitelné, že se na internetu objevují i jeho falešné profily.

Nepříliš známé je, že Zeman má i svůj oficiální twitterový účet @MZemanOficialni. Založen byl v červenci 2013, ale od té doby publikoval pouze 13 tweetů, přičemž poslední je z října stejného roku. Přesto má více než 5 800 followerů. Intenzivní komunikace naopak probíhá na prezidentově facebookové stránce *Miloš Zeman - prezident České republiky* s uživatelským jménem @prezidentcr. Zde má aktuálně přes 92 tisíc fanoušků.

Pro účely této práce jsem vybral největší falešný profil hlavy státu @PrezidentZeman, který má aktuálně přes 6 300 sledujících. Založen byl paradoxně ještě dříve, než byl Zeman zvolen prezidentem (první příspěvek je ze 17. ledna 2013, výsledky voleb byly známy až 26. ledna stejného roku). V popisu profilu je explicitně uvedeno, že se jedná o falešný účet

Za dobu existence do května 2017 bylo autorem zveřejněno 873 příspěvků, frekvence tedy je 0,55 příspěvku za den. Průměrný počet lajků u příspěvku je 13,1, retweetů pak 4,3.

Příspěvky jsou psané v první osobě jednotného čísla pohledem Miloše Zemana. Nejčastěji obsahují reakce na politické dění v ČR i zahraničí a na události kolem prezidenta. Často se věnují kontroverzím a aférám, které se Zemana týkají a jeho ústy se k nim v satirickém tónu vyjadřují. Oproti jiným profilům působí více tweetů na tomto účtu hrubým až vulgárním dojmem a v některých příspěvcích přímo pomocí zmínek uráží jiné uživatele. Ostatně jak je vidět z TOP tweetů v tabulce 11 a 12, které uvádím bez cenzury v původním znění, autor používá také vulgarismy. Nicméně toto lze považovat za určitou pózu autora, který tímto způsobem napodobuje chování skutečného prezidenta.

Tabulka 11: TOP 5 příspěvků účtu @PrezidentZeman z pohledu počtu lajků ⁹⁸

Pořadí	Počet lajků	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	303	Ty krávo, do píči. Ono to šlo živě..	2014-11-02 17:12:05
2.	251	Jste mi před kámoši udělali pěknou ostudu, kretění..	2014-11-17 14:19:42
3.	168	Upřímně, taky si o Ovčáčkovi myslím, že je debil, ale za tu práci chtěl nejmíň..	2016-11-04 20:59:44
4.	151	Na Facebooku jsem začal hrát Modrou velrybu. Zatím dobrá hra..	2017-04-13 14:15:34
5.	122	A příště vám povím, kde jsem měl první anál..	2017-01-25 21:25:24

Tabulka 12: TOP 5 příspěvků účtu @PrezidentZeman z pohledu počtu retweetů ⁹⁹

Pořadí	Počet retweetů	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	173	Ty krávo, do píči. Ono to šlo živě..	2014-11-02 17:12:05
2.	120	Jste mi před kámoši udělali pěknou ostudu, kretění..	2014-11-17 14:19:42
3.	61	Sice mne oslovují pane Prezidente, ale stále tam cítím to debile..	2013-03-08 11:47:01
4.	53	Nerad to říkám, ale za #povodne může nečas.	2013-06-02 17:49:30
5.	53	Za Českou republiku vyjádří soustrast s úmrtím Nelsona Mandely Radovan Krejčíř. Je to nejlevnější řešení.	2013-12-08 20:28:13

3.5.2 Pohledem autora

Autora falešného profilu @PrezidentZeman jsem se žádostí o odpovědi na otázku ohledně jeho aktivit požádal v roce 2016. Odpovědi byly stručné, proto je nebudu doslovně citovat, ale pouze parafrázovat.

Vyšlo z nich, a na základě našeho dalšího rozhovoru přes soukromé zprávy, najevo, že se jedná o člověka, který se profesně věnuje on-line marketingu. Provozuje více falešných účtů celkově o více než 20 tisících sledujících. Mezi jeho dílo patří

⁹⁸ Zdroj: Miloš Zeman. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: twitter.com/prezidentzeman, vlastní zpracování

⁹⁹ Zdroj: Miloš Zeman. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: twitter.com/prezidentzeman, vlastní zpracování

kromě jiného i další profil z TOP 15, kterou jsem vytyčil na začátku této práce – @TomioOkamura. Některé z jeho účtů již byly zrušeny, příkladem je falešný účet kardinála Dominika Duky. Účty zakládá z důvodů, že v nich vidí potenciál a příležitost. Za dobu jeho aktivit na sociálních sítích se jej nikdo z dotčených, ani z veřejnosti, nesnažil ovlivnit.

Znalost účtů mezi lidmi podporuje vzájemnými retweety příspěvků a pomáhají mu i novináři, kteří občas zveřejní některý z jeho příspěvků v domnění, že se jedná o oficiální profil. Čas od času se ozvou i žurnalisté ze zahraničí, kterým je třeba vysvětlit, že se nejedná o oficiální profil – s tímto se setkává převážně u falešného Tomia Okamury.

3.6 Falešný profil Michala Bílka @Michal_Bilek

3.6.1 Informace o profilu a analýza jeho obsahu

Dalším z falešných profilů, které mají za cíl bavit české uživatele na sociální síti Twitter, je ten, který se věnuje bývalému fotbalistovi, v současnosti trenérovi, jež trénoval i českou reprezentaci, Michalu Bílkovi.

Bílek byl, především v době svého působení u reprezentace, známý svým negativním vztahem k novinářům, který vyústil v několik konfliktů. Redaktory mimo jiné nazval neobjektivními kritiky¹⁰⁰ nebo je osočil, že se zabývají nesmysly, když poukazovali na množství faulů Milana Baroše na evropském šampionátu 2012.¹⁰¹

Nejen kvůli svému neobratnému vystupování v médiích, ale také z důvodu vyznávání defenzivního stylu fotbalu (odtud známé spojení „Bílkova tvrď“, které se v příspěvcích často objevuje) a kolísavých trenérských výsledků si nezískal přílišnou oblibu u fotbalových fanoušků a již od začátku své kariéry trenéra národního mužstva byl mnohými zatracován, což je také zřejmým důvodem vzniku tohoto falešného profilu.

Ten byl založen v říjnu 2012 a za dobu jeho existence na něm bylo publikováno 736 příspěvků s průměrnou frekvencí 0,44 příspěvku/den. Průměrný počet lajků je 22,3, retweetů pak 8,5.

¹⁰⁰ Podrážděný Bílek v konfliktu s novináři: Jste neobjektivní kritici. Týden.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/sport/fotbal/reprezentace/podrazdeny-bilek-v-konfliktu-s-novinari-jste-neobjektivni-kritici_204010.html

¹⁰¹ Trenér Bílek litoval Barošova konce. A vynadal novináři. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://sport.lidovky.cz/bilek-v-barosovi-nam-odchazi-obrovsk-a-persona-moc-me-to-mrzi-pqu-/fotbal-me2012.aspx?c=A120622_171351_euro2012_vlh

Ve tweetech se autor zaměřuje téměř výhradně na sportovní tematiku. Ústý bývalého reprezentačního trenéra komentuje aktuální události ve fotbale, případně v dalších sportech. Obsahově se jedná o, místy až absurdní, parodii Michala Bílka. V příspěvcích je zřejmé, že mu autor připisuje značnou dávku egoismu. Často vyzdvihuje snahu získat uvolněné místo trenéra v různých klubech, od Plzně po Manchester United – viz Tabulka 14. V mnoha případech je možné vycítit posměšný tón, který pisatel vůči Bílkovi zvolil. Často naráží na již zmiňovaný defenzivní styl, který trenér vyznával – spojení „Bílkova tvrz“ je užito celkem 88krát.

Tabulka 13: TOP 5 příspěvků účtu @Michal_Bilek z pohledu počtu lajků ¹⁰²

Pořadí	Počet lajků	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	221	Krpálek vyhrál 0:0. A pak že to nejde...	2016-08-11 14:47:34
2.	153	Když jsem to hrál PŘESNĚ TAKHLE já, tak jste mi nemohli přijít na jméno... #justsaying	2016-06-13 17:22:37
3.	147	Rada v extázi na tribuně - Sparta vyhrála mistrovství světa, nebo šťastně porazila kandidáta na sestup v posledních minutách? Teď nevím...	2017-04-28 20:17:34
4.	143	Startuje moje nejoblíbenější část ligy: zimní pauza. Žádné góly. Útočníci na běžkách. Klid u magnetické tabule. Stavba iglů.	2016-12-07 20:16:49
5.	136	Tak jak vám chybím, děcka?	2016-06-21 23:45:47

Tabulka 14: TOP 5 příspěvků účtu @Michal_Bilek z pohledu počtu retweetů ¹⁰³

Pořadí	Počet retweetů	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	521	Dear Al Ittihad fans: this is a FAN ACCOUNT! Good luck.	2014-01-03 10:42:14
2.	185	Again: dear Al Ittihad fans, this is NOT Michal Bilek's account, this is only fan account. Good luck to your beloved club! #bilkovatvrz	2014-01-03 12:52:35
3.	82	Průšvih. Arméni prý také hrají v jedenácti lidech. Dnes už fakt není slabých soupeřů.	2013-03-24 19:27:02
4.	54	Prý se uvolnilo místo v Plzni? #vzdypripraven	2013-11-18 17:19:58
5.	47	Helou @ManUtd I am very ready! #bilkovatvrz	2014-04-23 13:36:54

¹⁰² Zdroj: Michal Bílek. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: twitter.com/michal_bilek, vlastní zpracování

¹⁰³ Zdroj: Michal Bílek. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: twitter.com/michal_bilek, vlastní zpracování

3.6.2 Pohledem autora

Autora falešného profilu Michala Bílka jsem oslovil se žádostí o spolupráci v květnu 2016 přes Twitter. Na položené otázky odpověděl následovně (publikováno bez úpravy):

Co vás vedlo k založení účtu, jaká je Vaše motivace?

Motivace: bavit se. K založení účtu mě vedlo utkání Česko – Bulharsko v říjnu 2012

Můžete stručně popsat svůj vztah k tomu, koho parodujete, Váš názor na něj? (chápu, že se k této otázce možná nebudete chtít vyjadřovat)

Michal Bílek je nešťastník, který si systematicky podřezával větev ani ne tak výkony týmu, ale příšernými mediálními výstupy. Jeho účet na Twitteru v tom jen pokračuje.

Máte ještě další účty podobného zaměření? Případně věnujete se něčemu podobnému i mimo sociální sítě?

Ne

Jakým způsobem šíříte povědomí o účtu? Fungujete čistě na virální bázi? Jaké byly v tomto ohledu začátky, tedy jak jste účet dostali „mezi lidi“?

Nijak nešířím, nijak tomu nepomáhám. Doba tomu asi přála, cestu „mezi lidi“ si to našlo samo.

Snažil se Vás někdo ovlivnit? Ať už ti, které parodujete nebo někdo z vnější, např. Vás využít? Jak? Jak jste se s tím vyrovnali?

Ne, jen občas podobný dotaz, jako je ten váš.

Čelili jste snahám o zrušení účtu?

Ne, dodržuji víceméně většinu pravidel Twitteru pro parodické účty.

Jaké jsou reakce veřejnosti? Setkáváte se spíš s pozitivními nebo negativními? Případně s nepochopením? Setkali jste se s nějakými výrazně negativními reakcemi? Nebo naopak s něčím úsměvným?

Reakce jsou spíše pozitivní, fanoušci klubů jsou ale samozřejmě citlivější. Úsměvné bylo, když se spekulovalo, že Bílek bude trénovat v Saúdské Arábii, načež mi během pár dnů přibyla asi tisícovka followerů, kteří se těšili na „mé“ angažmá. Vystoupil jsem tehdy z role a výslovně jsem tweetoval, že jde o parodický účet.

3.6.3 Přijetí falešného profilu parodovanou stranou

Reakci samotného Michala Bílka na jeho falešný profil jsem nezískal. Ve článku na serveru Lidovky.cz, který o falešném profilu informoval, se k existenci profilu vyjádřil Jaroslav Kolář, ředitel PR oddělení Fotbalové asociace ČR: „Ať si to dělá kdo chce a jak chce. Tyto věci nesledujeme a rozhodně se tím nezabýváme. Čím více se těmto exhibicionistům věnuje pozornost, tím větší mají radost.“¹⁰⁴

3.7 Falešný profil Martina Konvičky @MartinKonvicka

3.7.1 Informace o profilu a analýza jeho obsahu

Posledním českým falešným profilem, kterému se bude tato práce stručně věnovat, je účet @MartinKonvicka. Jak je z uživatelského jména patrné, autor se vydává za aktivistu, entomologa a docenta působícího na Jihočeské univerzitě, Martina Konvičku. Konvička je jednou z nejvýraznějších tváří současného odporu proti islámu, je mimo jiné představitelem iniciativy Islám v České republice nechceme. A právě tyto Konvičkovy aktivity byly příčinou vzniku falešného profilu.

První příspěvek zveřejnil autor 20. srpna 2015. Od té doby získal 354 sledujících a publikoval celkem 191 tweetů, průměrně tedy 0,3 za den. Tyto údaje, spolu s průměrným počtem 1,43 lajku a 0,74 retweetu, korespondují s tím, že se jedná o nejmenší profil v žebříčku TOP 15, který jsem vytvořil ve 2. kapitole práce. Nicméně vzhledem k tomu, že se mi podařilo získat pohled jak autora, tak samotného Martina Konvičky, rozhodl jsem se je využít a profilu také věnovat samostatnou stručnou podkapitolu.

Při pohledu na archiv příspěvků je zřejmé, že se autor pokouší podpořit počet followerů, jelikož téměř polovina příspěvků jsou odpovědi u tweetů na profilech jiných uživatelů.

Obsahově se jedná o parodii Martina Konvičky, z příspěvků je cítit snaha zesměšnit jeho názory, vykreslit je v absurdním světle. Časté je používání retweetů a sdílení článků, které se týkají Martina Konvičky nebo islámské tematiky. K těm autor přidává vlastní komentáře. V tabulkách níže jsou uvedeny nejúspěšnější příspěvky

¹⁰⁴ Falešný Bílek baví Twitter: Čtyři obránci a brankář je málo. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: http://sport.lidovky.cz/falesny-bilek-bavi-twitter-ctyri-obranc-i-a-brankar-je-malo-pm8-/fotbal.aspx?c=A130324_141639_ln-fotbal-repre_vrb

profilu. Vzhledem k malému množství reakcí u příspěvků jsem u tohoto profilu vybral TOP 5 příspěvků podle součtu lajků a retweetů.¹⁰⁵

Tabulka 15: TOP 5 příspěvků účtu @MartinKonvicka z pohledu součtu lajků a retweetů¹⁰⁶

Pořadí	Lajky + retweety	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	51	Chtěl bych upozornit, že takhle to nebylo. Je to sestříhaná podlá kampaň proti mé osobě. Zvažuju žalobu na ČTTV. https://t.co/qz8JwXWOpW	2015-10-22 08:24:05
2.	13	Doneslo se mi, že na některých vysokých školách operuje teroristická skupina Al Gebra!	2015-11-10 13:15:11
3.-4.	9	Až vyhraje volby v Praze, přejmenujeme Ortenovo náměstí na Ortelovo.	2016-09-09 12:24:43
3.-4.	9	Nevíte, jestli se v kriminálu dostanu na internet?	2015-11-24 15:56:08
5.	8	Jistě, muslimové mohou lhát bezvěrcům. My ateisti našťestí můžeme lhát vždy a všude. I to se v boji proti Islámu, největšímu zlu, hodí.	2015-10-21 06:15:53

3.7.2 Pohledem autora

Autora falešného profilu jsem oslovil se žádostí o spolupráci v květnu 2016. Podařilo se mi získat stručné odpovědi, které krátce shrnu.

Autor se představil jako člen tajné organizace pražská kavárna, podle svých slov se živí granty z ambasády USA a programováním. Podnětem pro založení účtu bylo volné uživatelské jméno @MartinKonvicka. Jedná se o jediný falešný profil, který provozuje. Vzhledem k nízké odezvě na příspěvky a klesajícímu zájmu o osobu Martina Konvičky v poslední době svoji aktivitu utlumuje. O Konvičkovi tvrdí, že je složité na parodickém profilu předčít jeho skutečné výroky.

3.7.3 Přijetí falešného profilu Martinem Konvičkou.

Docenta Konvičku jsem opakovaně kontaktoval na jeho veřejně dostupné e-mailové adrese, kterou vlastní na doméně cas.cz, tedy Akademie věd ČR. V květnu 2017 se mi od něj podařilo získat reakci, kterou vkládám níže (bez úprav).

Víte o existenci „falešných“ profilů na sociálních sítích, které píší Vaším jménem a tím Vás parodují?

¹⁰⁵ Ze seznamu byly vynechány příspěvky, které jsou retweety z jiných profilů. V tomto případě se totiž počítá počet retweetů, které získal původní příspěvek, psaný jiným autorem. Nejedná se tedy o údaj, který by ukazoval úspěšnost příspěvku autora analyzovaného profilu.

¹⁰⁶ Zdroj: Martin Konvicka. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: twitter.com/martinkonvicka, vlastní zpracování

Vím, respektive tuším - před časem jsem "věděl" a zajímal se, nyní už to moc nesleduji.

Pokud ano, jak tyto profily vnímáte? Uráží Vás, nebo Vás naopak baví?

Nesleduji, protože mě to prostě nezajímá. Zpočátku .. bych nehovořil ani tak o urážení. Prostě mě to štvalo. Nyní už ne, už ani nevím, co "druhá strana" vlastně vyvádí. Možná to nebaví mě, ale když to baví někoho...

Způsobili Vám tvůrci těchto profilů svou aktivitou někdy nějaké potíže? (Např. musel jste někdy vysvětlovat, že příspěvky na těchto profilech nepochází od Vás?)

Ano. Byla doba, tak 4 roky zpátky, kdy tyto "falešné" příspěvky byly vyloženě sprosté (ještě horší, než falešný Konvička písíci o Konvičkovi, byly např. falešné "Konvičkovy studentky" písíci o Konvičkovi - s profilovými fotkami ukradnými skutečným osobám. Podal jsem tehdy pár trestních oznámení a medializoval to. Pak věc ustala ,resp. se uklidnila.

Podnikl jste proti existenci těchto profilů nějaké kroky? Jaké? Případně zvažujete to?

Viz výše

4. Falešné profily v zahraničí

Falešné satirické nebo parodické profily pochopitelně nejsou záležitostí pouze českého prostředí. V zahraničí jich také vzniká velké množství. Mezi nejznámější patří falešné profily Marka Zuckerberga, britské Královny Alžběty II., Ježíše Krista, herce Chucka Norrise nebo filmových postav Lodra Voldemorta či Darth Vadera. Největším ze všech je účet God (@TheTweetOfGod), který publikuje sarkastické příspěvky jménem samotného Boha.

V porovnání s českými falešnými profily jsou ty zahraniční tematicky pestřejší – nezaměřují se převážně na politiky, ale na celou řadu skutečných i fiktivních osobností. Mezi nimi jsou herci, zpěváci, sportovci, firmy, ředitelé významných firem či firmy samotné, politici a další.

Pro srovnání s českými profily jsem ze zahraničních vybral dva, které podrobím stejnému rozboru, jako v předchozí kapitole profily české.

4.1 Falešný profil Baracka Obamy @ThePresObama

Parodický účet bývalého prezidenta USA Baracka Obamy @ThePresObama se často umísťuje v různých přehledech nejlepších falešných účtů, ačkoli počet followerů není nijak závratný (konkrétně 90,6 tisíce) a úspěšnější v tomto směru je i největší český parodický účet @schwarzenbergk. Pro účely této práce jsem jej zvolil z toho důvodu, že se jedná o účet politika, stejně jako většina těch, kterým se věnovala kapitola 3.

Pro srovnání, oficiální účet Baracka Obamy je s více než 88 miliony po Katy Perry a Justinu Bieberovi třetím nejsledovanějším účtem na světě.¹⁰⁷ Podle údajů z roku 2013 však až 53 % z jeho sledujících jsou falešné účty¹⁰⁸ a dalších 27 % jsou účty neaktivní.¹⁰⁹ V posledních měsících, kdy již Obama nezastává prezidentský úřad, aktivita na účtu opadá. Je možné, že se autoři nyní zabývají tvorbou některého z mnoha falešných profilů současného prezidenta Donalda Trumpa.

Účet @ThePresObama byl založen v listopadu 2011, tedy téměř tři roky po tom, co se Obama stal prezidentem (20. ledna 2009). Za tuto dobu zveřejnil 2 383 tweetů, denní frekvence tedy je 1,19 příspěvků. Průměrný počet lajků činí 35. Zajímavé je, že průměrný počet retweetů je několikanásobně vyšší, každý příspěvek je v průměru sdílen 123×.

Obsahově jsou příspěvky značně různorodé. Ústy Baracka Obamy komentují satiricky aktuální politické události v USA i ve světě, ale také život celebrit, sport, kulturní události a další. Objevují se zde také narážky na samotného Obamu, nejedná se ale o urážlivé příspěvky, spíše sarkasmus. Především v poslední době byly nejčastějším tématem příspěvků sarkastické poznámky na prezidentského kandidáta a později zvoleného Obamova nástupce Donalda Trumpa. Autor využívá hovorovou angličtinu, výjimečně i vulgarismy.

Vzhledem k tomu, že žebříčky TOP 5 z pohledu počtu lajků a z pohledu počtu retweetů obsahují téměř stejné příspěvky, nemá smysl uvádět oba. Tabulka 16 tedy obsahuje nejúspěšnější tweety na základě součtu lajků a retweetů.

¹⁰⁷ Top 100 Most Followed Users on Twitter. Twitter Counter [online]. [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <https://twittercounter.com/pages/100>

¹⁰⁸ Falešnými profily se v tomto případě rozumí něco jiného, než ty, o kterých pojednává tato práce. Jedná se o účty vytvořené specializovanými marketingovými firmami, které nabízí umělé navýšení počtu fanoušků na sociálních sítích. Služeb těchto firem využívají převážně komerční subjekty, které tak navenek demonstrují větší oblíbenost.

¹⁰⁹ Barack Obama has 19.5 MILLION fake Twitter followers. Daily Mail Online [online]. [cit. 2017-05-12]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2430875/Barack-Obama-19-5m-fake-Twitter-followers.html>

Tabulka 16: TOP 5 příspěvků účtu @ThePresObama z pohledu součtu lajků a retweetů ¹¹⁰

Pořadí	Lajky + retweety	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	29639	<p>The only reason I haven't started a Twitter War with @realDonaldTrump...thanks, @MichelleObama #wiretap #russiagate... https://t.co/XKCeFzgybq</p> <p><i>Překlad: Jediný důvod, proč jsem nezačal twitterovou válku s @realDonaldTrump...děkuji @MichelleObama #odposlechy #russiagate</i></p> <p><i>Doplnění:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Odkaz na konci příspěvku vede na pohyblivý obrázek .gif, který zachycuje scénku, na které Obamova manželka rázně sebere exprezidentovi telefon - #russiagate je hashtag označení aféry napojení Donalda Trumpa na Rusko 	2017-03-05 16:57:14
2.	11464	<p>*drops the mic* #ReElected #TwoTermz</p> <p><i>Překlad: *upouští mikrofon* #znovuzvolený #DvěFunkčníObdobí</i></p>	2012-11-07 04:14:03
3.	8806	<p>You know what time it is America? TWO TEEEEERMZ!! #TwoTermz</p> <p><i>Překlad: Víte, jaký je čas v Americe? DVĚ FUNKČNÍ OBDOBÍ!!! #DvěFunkčníObdobí</i></p>	2012-11-07 03:50:56
4.	4612	<p>Kim Jong IL is dead but his role in Team America World Police will forever be cherished.</p> <p><i>Překlad: Kim Čong Il je mrtvý, ale jeho role ve filmu Team America: Světové policajty navždy zůstane v našich srdcích</i></p>	2011-12-19 03:25:07
5.	3942	<p>They hate when I blast No Flex Zone on the White House intercom. But they need to be reminded.</p> <p><i>Nemají rádi, když do interkomu v Bílém domě pouštím (písničku) No Flex Zone. Ale je třeba jim jí připomínat.</i></p>	2015-03-22 19:26:06

4.2 Falešný profil královny Alžběty II. @Queen_UK

Jedním z největších falešných profilů na světě je ten, na němž autoři publikují jménem britské královny Alžběty II. Název je Elizabeth Windsor, používá uživatelské jméno @Queen_UK a v popis účtu stojí „Královna všech míst, které chcete navštívit“. V současné době má 1,38 milionu followerů. Zájem o tento profil je tak velký, že autoři

¹¹⁰ Zdroj: Barack Obama. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://twitter.com/ThePresObama>, vlastní zpracování

dokonce vydali na jeho základě dvě knihy – „Gin O'clock“ a „Still Reigning“ a k těmto knihám prodávají i reklamní předměty.

Účet byl založen v květnu 2010 a dosud publikoval 9 933 tweetů. Vzhledem k tomuto vysokému počtu není možné je všechny podrobit kvantitativní analýze, jelikož Twitter umožňuje exportovat pouze 3 200 posledních tweetů.¹¹¹ Následující údaje a tabulka nejúspěšnějších příspěvků tak budou založené pouze na tomto počtu.

Z analýzy těchto příspěvků, z nichž nejstarší je z 18. května 2013, vyplývá, že průměrný počet lajků u tweetu je 675 a srovnatelně vysoké číslo, konkrétně 632, je průměrem počtu retweetů. Ačkoli se jedná o relativně vysoká čísla, je třeba si uvědomit, že se jedná o profil s celosvětovým zásahem. Oproti tomu český @schwarzenbergk je záležitostí lokální české scény, přesto jsou jeho výsledky (viz kapitola 3.1.1) pouze několiknásobně slabší.

Autor (autoři) suchým britským humorem komentuje aktuální dění v Británii i ve světě, naráží na britský kolonialismus, stěžuje si na sportovní výsledky klubů nebo reprezentace, promlouvá ke světovým vůdcům i obyvatelům ostatních zemí či nachází neotřelá řešení světových problémů. Dává také nahlédnout do královnina (smyšleného) soukromí. Komicky, v kontextu s tím, že se jedná o slova pronášení ústy 91leté královny, působí příspěvky, kde hovorovým jazykem láteří nad počasím, nad tím, že je opět pondělí (úterý, středa, neděle) nebo nad výsledkem pěvecké soutěže Eurovize.

Zajímavé je, že některé příspěvky se ve stejném znění po určitém časovém období opakují. Autor také opakuje určité šablony příspěvků, například hned několik stovek jich začíná „Text from“, tedy „Zpráva od“, následuje jméno osobnosti, citace (fiktivní) zprávy a případně i královnina reakce – příklad na Obrázku 10.

Obrázek 10: Příklad satirického tweetu účtu @Queen_UK^{112 113}

¹¹¹ GET statuses/user_timeline. Twitter Developers [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: https://dev.twitter.com/rest/reference/get/statuses/user_timeline

¹¹² Zdroj obrázku: Elizabeth Windsor. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: https://twitter.com/Queen_UK/status/836108339650113537

¹¹³ Překlad: Zpráva od Davida Camerona: Je nějaká šance, že obálku s výsledky referenda o Brexitu vám předali stejní lidé, kteří vyhlašovali Oskary?

Tabulka 17: TOP 5 příspěvků účtu @Queen_UK pohledu součtu lajků ¹¹⁴

Pořadí	Počet lajků	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	11922	Revoking American Independence with immediate effect. #USElection2016 <i>Překlad: s okamžitou platností ruším americkou nezávislost. #USvolby2016</i>	2016-11-09 07:02:22
2.	10689	Someone find David Attenborough. Wrap him in bubble wrap. Put him somewhere safe until 2016 is over. #2016SodOff <i>Překlad: Najděte někdo Davida Attenborougha. Zabalte ho do bublinkové folie. Uložte ho někam do bezpečí, dokud neskončí rok 2016. #2016JdiDoPr*ele</i>	2016-12-27 18:10:53
3.	10231	Awkward when you invite the new neighbour over and then realise he's a total psychopath. <i>Překlad: Nepříjemné, když pozvete nového souseda a pak si uvědomíte, že je to úplný psychopat.</i>	2017-01-29 13:28:05
4.	8042	Kim Jong Un on the phone. Very upset that he's no longer the world's craziest leader. #Trump <i>Překlad: Mám na telefonu Kim Jong Una. Je znepokojený z toho, že už není nebláznivějším světovým lídrem. #Trump</i>	2017-02-04 13:04:38
5.	7993	Dear Mr Cameron. Take a look at Laura Trott for the kind of person to get an honour, not your wife's bloody hairdresser. #TeamGB #Rio2016 <i>Překlad: Dražený pane Camerone. Podívejte se na Lauru Trott, to je člověk, který si zaslouží úctu. Ne zatracená kadeřnice vaší manželky. #TýmVB #Rio2016</i>	2016-08-16 21:04:31

¹¹⁴ Zdroj: Elizabeth Windsor. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: https://twitter.com/Queen_UK, vlastní zpracování

Tabulka 18: TOP 5 příspěvků účtu @Queen_UK pohledu součtu retweetů ¹¹⁵

Pořadí	Počet retweetů	Text	Datum a čas zveřejnění
1.	10117	There is no such thing as 'American English'. There is English. And there are mistakes. <i>Překlad: Neexistuje nic jako americká angličtina. Je prostě jen angličtina. A chyby.</i>	2014-06-11 07:43:28
2.	8260	Revoking American Independence with immediate effect. #USElection2016 <i>Překlad: s okamžitou platností ruším americkou nezávislost. #USvolby2016</i>	2016-11-09 07:02:22
3.	7661	Don't worry about voting for the UK, Europe. Just give us a call when you need us to pop over and sort out a war or something #Eurovision <i>Překlad: Neobtěžujte se tím, že byste hlasovali pro VB, Evropo. Jen nám pak zkuste zavolat, až budete potřebovat, abychom vyřešili nějakou válku nebo tak něco. #Eurovize</i>	2014-05-10 22:12:03
4.	7336	Text from Ed Miliband: "Delighted Catherine has joined labour. Together we will rebuild Britain" Absolute idiot. <i>Překlad: Zpráva od Eda Milibanda: „Potěšená Catherine se zapojila do práce. Spolu předěláme Evropu“. Je to absolutní idiot</i>	2013-07-22 06:47:05
5.	7288	Well that's the second time Wales have taken Northern Ireland out of Europe in the last 48 hours. #WALNIR <i>Překlad: To je za posledních 48 hodin podruhé, co Wales vyjmul Severní Irsko z Evropy #WALNIR (pozn. zkratka pro sportovní utkání Walesu a Severního Irsku)</i>	2016-06-25 18:03:52

5. Přejímání obsahu falešných českých profilů do médií

Fakt, že příspěvky na falešných profilech čas od času využijí žurnalisté jako zdroj informací pro svoje výstupy v médiích, poukazuje na problém s ověřováním informací. V minulosti, než se více rozšířilo povědomí o fenoménu falešných profilů, se

¹¹⁵ Zdroj: Elizabeth Windsor. In: *Twitter* [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: https://twitter.com/Queen_UK, vlastní zpracování

toto faux pas novinářům stávalo častěji. Příkladem může být článek v internetové verzi magazínu Reflex z 16. května 2015.¹¹⁶ Reflex, který patří do jednoho z největších českých mediálních domů Czech News Center a má dlouholetou tradici, zařadil do článku o twitterových profilech světových lídrů i informaci, že z českých politiků má druhý největší počet sledujících Karel Schwarzenberg s profilem @schwarzenbergk. Autor článku tak považuje falešný profil za oficiální komunikační kanál tehdejšího předsedy TOP 09. Obdobného omylu se v roce 2013 dopustily i Hospodářské noviny, resp. server ihned.cz.¹¹⁷

Dá se předpokládat, že v současné době je již většina novinářů s existencí „alternativních“ účtů seznámena, proto tyto omyly již nejsou tak obvyklé. Přesto se ale stávají. Tato kapitola nabídne pohled na vybraných několik z nich.

5.1 Falešný Jiří Ovčáček a jeho „rozhovor“ pro Svobodný vysílač

První případ nepopisuje přímo převzetí informace z falešného profilu, nicméně poukazuje na to, jak snadno dokáže zástupce média (ačkoli se jedná o médium okrajové) uvěřit autenticitě satirického profilu. Jedná se o bizarní situaci, kdy si redaktor proruského internetového rádia Svobodný vysílač domluvil s autorem falešného profilu Jiřího Ovčáčka na Facebooku (viz kapitola 3.4.3) rozhovor. Případ se udál v únoru 2016 a veřejnost se o něm dozvěděla díky tomu, že autor profilu zveřejnil kompletní komunikaci¹¹⁸, která mezi ním a redaktorem Martinem Marcikánem proběhla pomocí soukromých zpráv na Facebooku.

Falešný Ovčáček sám oslovil Martina Marcikána na základě jeho komentáře u jednoho z příspěvků na stránce @jiriovcacekunofficial. Nabídnul mu možnost nahrát rozhovor pro Svobodný vysílač. Nejprve s ním samotným, jako mluvčím Hradu, a do budoucna potenciálně i s prezidentem Zemanem. S tímto Marcikán nadšeně souhlasil, i za podmínky, že znění otázek připraví prezidentův mluvčí. Domluvili si proto schůzku na Hradě s tím, že po příchodu má redaktor hradní strážní nebo recepce sdělit tajné heslo,

¹¹⁶ Ze světových lídrů má nejvíce sledujících na Twitteru Obama, posiluje papež. V Česku vede Babiš. Reflex.cz [online]. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/64115/ze-svetovych-lidru-ma-nejvice-sledujicich-na-twitteru-obama-posiluje-papez-v-cesku-vede-babis.html>

¹¹⁷ Schwarzenberg chce přesvědčit venkovany. Starostové zaklepají na jejich dveře. IHNED.cz [online]. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/politika/c1-59121920-schwarzenberg-zeman-volba-prezident>

¹¹⁸ Jiří Ovčáček. [Dnes vám budu vyprávět příběh o tom...] In: Facebook [online]. 22. února 2016 16:38 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/jiriovcacekunofficial/posts/629500507188018>

že „nese pytlík sušených švestek do ovčína“ (viz Obrázek 11). Ačkoli při této bizarnosti začal Marcikán pochybovat, falešnému Jiřímu Ovčáčkovi se podařilo jeho pochybnosti vyvrátit. Příběh vyvrcholil tím, že redaktor opravdu z Kadaně přijel na recepci Hradu, kde sdělil ono tajné heslo.

Obrázek 11: Úryvek z konverzace falešného Jiřího Ovčáčka a Martina Marcikána ¹¹⁹

 Jiří Ovčáček 15. únor 15:07
Ok, budu se těšit. Na recepci Vám budou tvrdit, že tam nejsem nebo že nemám čas. Je to kvůli tomu, aby mě neotravoval kdejaký pobuda. Pro známé mám proto smlouvenou tajnou frázi, kterou řeknete příslušníkovi hradní stráže případně na recepci. Řekněte, že "nesete pytlík sušených švestek do ovčína" o oni už budou vědět 😊. Já vím, je to takové úsměvné, ale nikoho to jen tak náhodou nenapadne, což je účel. A předpokládám samozřejmě, že si tuhle frázi necháte jen pro sebe, je to záležitost bezpečnosti prezidenta republiky. Zatím se mějte.

 Martin Marcikán 15. únor 21:08
Už vidím, jak jedu RZS do Bohnic. 😊

 Martin Marcikán 15. únor 21:13
Dříve, jste říkal, že necháte mé jméno na recepci, proč tajná hesla? To je opravdu přitažené.

 Jiří Ovčáček 15. únor 21:35
Protože jsme domluvení na sobotu. Původně jsem myslel, že se sejdem ve všední den. V sobotu ale v kanceláři oficiálně "nejsem" a nechci, aby o tom někdo věděl, protože by se za mnou začali trosit davy lidí a já bych ani ten den neměl čas na práci. Takže jsem se domluvil s recepcí a hlídkou Stráže na téhle maličké konspiraci 😊. Já vím, že Vám to asi přijde vtipné, ale zkuste si být v mé kůži, kdy pracuju dvanáct hodin denně šest dní v týdnu. Taky pak budete chtít mít alespoň jeden den bez schůzek.

 Martin Marcikán 15. únor 21:48
To dokáží pochopit, časovou vytíženost. Ale spíš než vtipné mi to připadá bláznivé. 😊. Každopádně do toho jdu, i kdy jsem měl odjet z hradu RZS na majáky směr Bohnice.

Celý tento případ je důkazem toho, jak je dnešní doba díky internetu příznivě nakloněná prakticky komukoli, kdo chce veřejně publikovat. Martin Marcikán je, jak sám přiznal v konverzaci, vystudovaný stavbař a pracuje u městské policie. To by jej samo o sobě nediskvalifikovalo z role dobrovolného novináře. Nicméně styl jeho komunikace, pravopis plný chyb a hlavně fakt, že nekriticky přijímal informace, které byly zjevně nepravdivé a mnohdy až absurdní, svědčí o tom, že nemá pro tuto roli předpoklady. Přesto publikuje a ovlivňuje tak názory druhých, což je varováním. Varováním před tím, že dnes může prakticky kdokoli velmi snadno dostupnými prostředky ovlivňovat názory druhých.

¹¹⁹ Jiří Ovčáček. In: *Facebook* [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: facebook.com/jiriovcecekunofficial

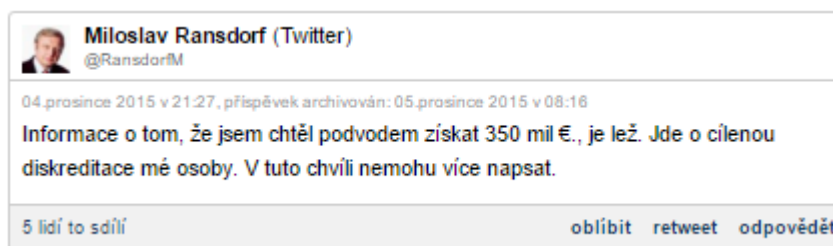
Konkrétně Svobodný vysílač má na Facebooku přes 9 000 fanoušků. Jedná se o stránku a související internetové rádio, které podporuje konspirační teorie, příklon k Rusku a podobné kontroverzní názory a postoje. A zdaleka se nejedná o jediné internetové médium s podobným zaměřením. V dnešní době je tedy třeba více než kdy jindy ověřovat informace, protože možnost publikovat je dostupná všem bez ohledu na vzdělání, odbornost nebo jakoukoli jinou způsobilost.

5.2 Případ falešného účtu Miroslava Ransdorfa

Na začátku prosince 2015 bylo jedním z hlavních témat českých médií zatčení tehdejšího komunistického europoslance Miroslava Ransdorfa při pokusu o vybrání stamilionů Euro ve švýcarské bance.¹²⁰

V této souvislosti bylo na Twitteru účtem @RansdorfM zveřejněno prohlášení: „Informace o tom, že jsem chtěl podvodem získat 350 mil € , je lež. Jde o cílenou diskreditaci mé osoby. V tuto chvíli nemohu více napsat.“¹²¹ (viz Obrázek 12). Zdálo se, že se jedná o oficiální vyjádření politika k aktuálním událostem. Tento tweet využilo jako zdroj informací hned několik zpravodajských serverů, mezi nimi i TN.cz, kde je v současné době sice již článek s upraveným zněním, ale podle jeho webové adresy je zřejmé, že původní verze nekriticky informaci z twitterového účtu převzala.¹²² Na základě příspěvku na falešném profilu publikovaly články i servery iDNES.cz, Blesk.cz nebo Novinky.cz, kde však vyjádřili pochybnosti o pravosti profilu.¹²³

Obrázek 12: Tweet falešného profilu Miroslava Ransdorfa¹²⁴

¹²⁰ Ransdorfa zatkla švýcarská policie, v bance chtěl vybrat stamiliony eur. IDNES.cz [online]. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/policie-zatkla-ve-svycarsku-ransdorfa-dhn-domaci.aspx?c=A151204_153130_domaci_cen

¹²¹ Falešný Miroslav Ransdorf na Twitteru. A hádejte co se stalo v českých médiích? Naletěla. Pooh.cz [online]. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.pooh.cz/IT/a.asp?a=2018530>

¹²² 350 milionů eur jsem nekradl, tvrdí na Twitteru falešný Ransdorf!. TN.cz [online]. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/350-milionu-eur-jsem-nekradl-tvrdi-ransdorf-vse-pry-vysvetli.html>

¹²³ Falešný Miroslav Ransdorf na Twitteru. A hádejte co se stalo v českých médiích? Naletěla. Pooh.cz [online]. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.pooh.cz/IT/a.asp?a=2018530>

¹²⁴ Zdroj obrázku: Falešný Miroslav Ransdorf na Twitteru. A hádejte co se stalo v českých médiích? Naletěla. In: POOH.CZ [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.pooh.cz/IT/a.asp?a=2018530>

Následující den, v sobotu 5. prosince 2015, zveřejnil stejný twitterový účet další příspěvek: „Základním principem žurnalistiky je ověření informací ze dvou zdrojů... Tohle je samozřejmě FAKE profil“¹²⁵ Na jeho základě zpravodajské servery upravily původní články, do nichž zakomponovali sdělení, že se jednalo o informace z falešného profilu. Ten byl krátce nato zablokován.

Tento případ je důkazem toho, jak snaha o co nejrychlejší publikování zpráv má za následek nedostatečné ověřování informací. Překážkou v převzetí tweetu, nebo alespoň podnětem k ověření informace, některým novinářům nebylo ani to, že založený byl ve stejný den, kdy inkriminovaný příspěvek zveřejnil.¹²⁶

5.3 Falešný účet KFC urážející zákazníky

Falešné účty často reagují na aktuální společenská témata. Pokud se jim podaří odolat snahám o zrušení, tak jejich aktivita skončí ve chvíli, kdy už o dané téma není zájem.

Ukázkou takto jednoúčelového profilu, který byl velmi rychle zrušen, je facebooková stránka KFC.CZ. Ta se objevila ve chvíli, kdy v českých médiích a hlavně na sociálních sítích rezonovala kauza rychlého občerstvení KFC, které začalo nabízet rozvoz jídla zdarma, který ale ve skutečnosti zákazníci zaplatili vyšší cenou za pokrmy.¹²⁷

Všeobecného zájmu o tuto aféru využil v této době (červen 2016) neznámý autor, který založil účet KFC.CZ. Jako profilovou fotografii využil reálné logo KFC a s tímto uživatelským jménem začal provokovat a nevybíravým způsobem urážet diskutující na oficiálním facebookovém účtu KFC. Tato aktivita vyvolala u mnohých dojem, že se jedná o komunikaci správců pravého profilu. Tomuto uvěřil mimo jiné politik a teplický radní Dominik Feri nebo bulvární deník eXtra.cz, který publikoval článek „Začali urážet zákazníky! KFC má v Česku obrovský problém!“¹²⁸ kde uveřejnil

¹²⁵ Falešný Miloslav Ransdorf na Twitteru. A hádejte co se stalo v českých médiích? Naletěla. Pooh.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.poooh.cz/IT/a.asp?a=2018530>

¹²⁶ ¹²⁶ Falešný Miloslav Ransdorf na Twitteru. A hádejte co se stalo v českých médiích? Naletěla. Pooh.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.poooh.cz/IT/a.asp?a=2018530>

¹²⁷ Viz např.: Rozvoz kuřat z KFC zdarma, který není zdarma, baví internet. Nachytali se zákazníci i Hitler. Aktualne.cz [online]. [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/rozvoz-kurat-z-kfc-zdarma-ktery-neni-zdarma-bavi-internet-na/r~131bdb702bcc11e68afb002590604f2e/>

¹²⁸ Začali urážet zákazníky! KFC má v Česku obrovský problém!. Extra.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.extra.cz/zacali-urazet-zakazniky-kfc-ma-v-cesku-obrovsky-problem>

obrázky vybraných komentářů falešného profilu. Feri později uznal svůj omyl, redaktoři eXtra pouze článek bez omluvy modifikovali.¹²⁹

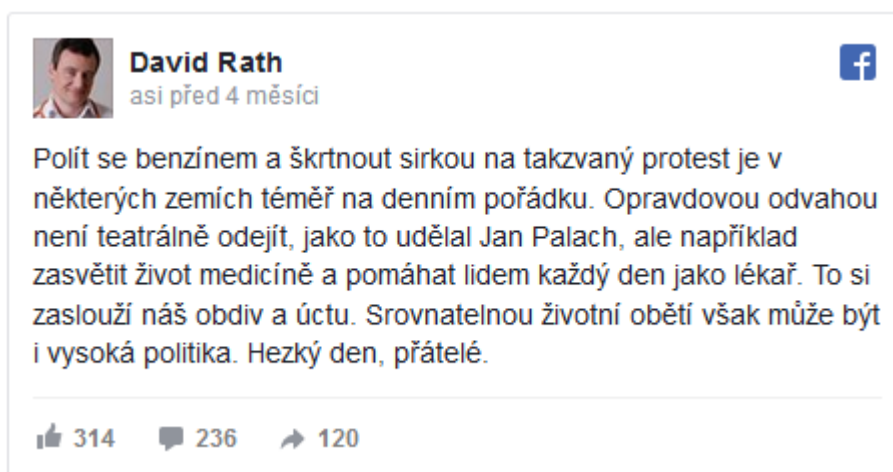
Jedná se o další příklad toho, jak snaha publikovat články co nejdříve vede k chybám a zveřejňování informací nepravdivých.

5.4 Falešný výrok Davida Ratha

Posledním příkladem převzetí informace z falešného profilu budiž případ internetového zpravodajského deníku Eurozpravy.cz.

Ten v lednu 2017 ve článku „Polít se benzínem a škrtnout sirkou není odvážné. Jít do politiky ano, tvrdí o Palachovi Rath“¹³⁰ citoval falešný profil exhejtmana Středočeského kraje, bývalého politika a současného lékaře Davida Ratha (viz Obrázek 13). Autor v něm zlehčuje čin sebeupálení Jana Palacha a v narážce na Rathovu kariéru vyzdvihuje jeho vlastní úspěchy.

Obrázek 13: Kontroverzní příspěvek na falešném profilu Davida Ratha.¹³¹

Od předchozích případů je tento odlišný v tom, že článek je stále v nezměněné podobě na internetu. To poukazuje rovnou na dva různé problémy internetových médií. Jednak na to, že články jsou zde rychloobrátková záležitost, ke které se autor již nevrací a po jejich vydání se záležitost již nezabývá, neověřuje okolnosti. A druhý problém je podobný jako v případě Svobodného vysílače (kapitola 5.1). Publikovat v době

¹²⁹ KFC se omlouvá za "falešný" rozvoz zdarma. Zákazníkům nabídne jako odškodnění poukaz na jídlo. Aktuálně.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/kfc-se-omlouvava-za-rozvoz-zdarma-zakaznikum-keri-si-koupili/r~0d0a414e2cae11e69966002590604f2e/>

¹³⁰ Polít se benzínem a škrtnout sirkou není odvážné. Jít do politiky ano, tvrdí o Palachovi Rath. Eurozpravy.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://domaci.eurozpravy.cz/politika/179814-polit-se-benzinem-a-skrtnout-sirkou-neni-odvazne-jit-do-politiky-ano-tvrdi-o-palachovi-rath/>

¹³¹ Zdroj obrázku: Palach nebyl hrdina. Falešný profil Ratha pobouřil veřejnost i exhejtmana. In: Echo24.CZ [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: <http://echo24.cz/a/iLS6g/palach-nebyl-hrdina-falesny-profil-ratha-pobouril-verejnost-i-exhejtmana>

internetu může prakticky každý, bez ohledu na odbornou kvalifikaci. Důvěryhodnost informací je proto nutné více než kdy dříve pečlivě ověřovat. Což však mnoho lidí z pochopitelných důvodů nečiní – informace jsou totiž v současné době snadno dostupnou komoditou a denně jich v různých formách přijme každý velké množství. Je tak pochopitelně, že v době, kdy kvalita vítězí nad kvantitou, není v silách každého jedince všechny přijaté informace kriticky vyhodnotit.

Závěr

Cílem této práce bylo zmapovat fenomén, který se v posledních letech objevuje na sociálních sítích Facebook a Twitter – falešné profily skutečných osobností, firem nebo institucí. Zájmem autorů těchto profilů je především pobavit publikum prostřednictvím satiry nebo parodie, která využívá reálné rysy napodobované strany.

V zájmu uvedení do tématu bylo nejprve nezbytné představit obecně problematiku sociálních sítí, jejich historii, současnost a také specifikovat, jakým způsobem se ve svých podmínkách pro užití vypořádávají s ochranou osobnosti. Jinými slovy, jak chrání osoby před zneužitím jejich jména. Z tohoto pohledu vyplynulo, že benevolentnější je v tomto směru Twitter, který parodické profily výslovně povoluje za předpokladu, že dodrží přesně daná pravidla, která mají za cíl jasně odlišit falešné profily od skutečných. Facebook je v tomto směru striktnější, proto také na této službě existuje výrazně menší počet falešných profilů a zpravidla když je nějaký založen, velmi brzy je jeho existence ukončena. Tuto část práce zakončuje vysvětlení pojmu „politická satira“, a to z toho důvodu, že většina českých falešných účtů jsou právě účty politiků nebo osob s politikou spjatých.

Následoval již bližší pohled na téma práce, kdy byl obecně představen fenomén falešných profilů, jejich historie a současnost a zároveň byl nabídnut pohled na toto téma v kontextu Facebooku a Twitteru. Byl zde také prezentován žebříček patnácti nejvýznamnějších satirických účtů, který se stal základem pro následující kapitolu.

Ta je stěžejní částí celé práce. Nabízí detailní pohled na konkrétní falešné profily v prostředí českých sociálních sítí. Jde o účty píšící pod jménem Karla Schwarzenberga, kardinála Vlka, společnosti OVB Allfinanz, a.s., Jiřího Ovčáčka, Miloše Zemana, Michala Bílka a Martina Konvičky.

Každý z těchto účtů je obecně představen, nastíněny jsou okolnosti jeho vzniku, přijetí publikem a další detaily. Jsou prezentovány kvantitativní charakteristiky každého z nich – počty sledujících a další statistiky profilu, rozboru jsou také podrobeny příspěvky, které autoři píší. U každého profilu jsou citovány jeho nejúspěšnější příspěvky. To má za cíl představit styl, který autor pro svou tvorbu zvolil.

Hlavním přínosem práce pak jsou rozhovory s autory a v kontrastu s nimi rozhovory s napodobovanou stranou. Během roku se podařilo nashromáždit tyto podklady např. od skutečného Jiřího Ovčáčka, Martina Konvičky nebo Tomia Okamury, z autorů profilů se vyjádřili mimo jiné autoři dvou nejvýznamnějších českých

twitterových účtů a podrobnou výpověď poskytl i autor velmi populární facebookové parodie Jiřího Ovčáčka.

Většina odpovědí se nedá obecně shrnout a vyvodit tak obecné závěry, jelikož zákulisí každého profilu je odlišné. Snad jediným společným jmenovatelem je to, že autoři publikují z důvodu pobavit sebe a ostatní. Z dalších odpovědí pak vyplývá mnoho zajímavých faktů, třeba že proti činnosti autora falešného profilu Jiřího Ovčáčka zakročila ruská vládní organizace nebo že známý satirický účet kardinála Vlka zakládal člověk, který k němu měl z počátku až nenávistný vztah.

Následující část se věnuje fenoménu falešných účtů v zahraničí, a to z důvodu nastínění rozdílů oproti lokální scéně. Docházím k závěru, že tematicky jsou zahraniční účty výrazně pestřejší - zatímco na českém Twitteru převládají profily politiků, zahraničí je více koncentrováno na celebrity, firmy nebo fiktivní osobnosti – svůj falešný anglicky psaný účet tak má třeba Bůh nebo Darth Vader z Hvězdných válek. Detailněji pak pro ilustraci představuji profily Baracka Obamy a britské královny Alžběty II.

Cílem poslední kapitoly je upozornit na nebezpečné situace, kdy média nejsou schopna nebo ochotna ověřit zdroj, a tak pro zpravodajství využívají citaci z falešných profilů, aniž by si ověřily jejich autenticitu. V této části představuji čtyři různé případy, kdy média založila zprávu na takovéto citaci.

Na závěr je třeba zopakovat, že toto téma je prakticky nemožné pojmut nadčasově. Jde totiž o stále se vyvíjející prostředí. Mění se nejen samotné služby, které jsou v tomto případě poskytovatelem platformy pro tyto aktivity, ale hlavně dochází k vývoji na poli samotných profilů. Neustále vznikají nové, staré zanikají, mění se témata, která jsou pro publikum atraktivní, vyvíjí se kvantitativní ukazatele jednotlivých profilů apod. Toto všechno je však určitým obecným znakem současné doby, která je výrazně ovlivněna internetem, vysokou poptávkou po informacích a zábavě a dalšími vlivy.

Přínos této práce tkví v tom, že přinesla pohled na téma, které je v akademickém prostředí dosud málo zmapované a ani v prostředí internetu neexistuje na toto téma ucelený souhrn informací. Ty je tak možné získat pouze odděleně z mnoha jednotlivých zdrojů. Tato práce měla proto za cíl poskytnout celistvý pohled na tuto tematiku.

Summary

The aim of this work was to provide an overview of fake Czech profiles on Twitter and Facebook. A "fake profile" in this context means such profile whose goal is to entertain both the author and the audience through satire or parody, which exploits the real features of the publicly known personality.

I started the work with brief introduction of social networks in general and then the particular phenomenon, fake profiles. It was also necessary to summarize the web service's principals to protect personality.

The main part of the thesis deals with the analysis of concrete Czech fake profiles. A total of 7 Twitter and 1 Facebook accounts were presented in closer detail. Each of them was generally introduced, its quantitative characteristics (number of followers, average number of contributions, etc.) were outlined. The crucial part of the work were interviews with profile makers on the one hand, and on the other hand with real personalities whose names are used by creators of fake accounts. I managed to interview the authors of two biggest Czech fake profiles and the valuable contribution was also gained from the author of the only Czech current significant Facebook fake profile of Jiří Ovčáček. On the other hand, inputs from president's real spokesman Jiří Ovčáček or famous politician Tomio Okamura are presented. These interviews have shown, among other things, that the authors do these activities for fun. An interesting finding was, for example, that the Russian government institution was ruled against one of the authors.

In the next part the international scene was presented. Among other things, it has become clear that the most important local profile of @schwarzenbergk is comparable in terms of reach with some of the very popular international accounts. It also turned out that profiles on the international scene are thematically far more varied. Also two major false profiles were introduced - Barack Obama and Queen Elizabeth II.

The last chapter was devoted to the topic of overtaking fake account's posts to the news media. This pointed to the problem of verifying information by journalists who are able to accept false information as reality. Four concrete examples of this from the Czech environment were presented.

Použitá literatura

Knižní zdroje:

- BENEŠOVÁ, Jitka, ed. Velký slovník naučný. Praha: Diderot, 1999. Encyklopedie Diderot. ISBN 80-902723-1-2.
- FUCHS, Christian. Social media: a critical introduction. ISBN 978-1-4462-5730-2.
- KULHÁNKOVÁ, Hana a Jakub ČAMEK. Fenomén facebook. Kladno: BigOak, 2010. ISBN 978-80-904764-0-0.
- Ochrana osobností v internetovém věku: sborník textů z právnické konference na Fakultě sociálních studií MU v Brně. Praha: MAFRA, 2013. 120 let Lidových novin. ISBN 978-80-260-4903-6.
- PAVLÍČEK, Antonín. Nová média a sociální síť. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1.
- SAFKO, Lon. The social media bible: tactics, tools, and strategies for business success. 2nd ed. Hoboken, N.J.: Wiley, c2010. ISBN 978-0-470-62397-8.
- SIAPERÁ, Eugenia. Understanding new media. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2011. ISBN 978-1-84860-778-1.
- WELLER, Katrin. *Twitter and society*. New York: Peter Lang, 2014. ISBN 978-1-4331-2169-2.

On-line zdroje:

- @OVBparody. [K protikuřáckému zákonu: ...] In: Twitter [online]. 26. května 2016 15:18 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <https://twitter.com/OVBparody/status/735822409723416577>
- @OVBparody. [Počínaje zítřkem nám prořídnou ...] In: Twitter [online]. 30. června 2015 10:44 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <https://twitter.com/OVBparody/status/615803022904442881>
- 350 milionů eur jsem nekradl, tvrdí na Twitteru falešný Ransdorf!. TN.cz [online]. [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <http://tn.nova.cz/clanek/350-milionu-eur-jsem-nekradl-tvrdi-ransdorf-vse-pry-vysvetli.html>
- Alexa Top 500 Global Sites. Alexa.com [online]. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.alexa.com/topsites>

- Barack Obama has 19.5 MILLION fake Twitter followers. Daily Mail Online [online]. [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2430875/Barack-Obama-19-5m-fake-Twitter-followers.html>
- Coming soon: express even more in 140 characters. Twitter Blogs [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <https://blog.twitter.com/express-even-more-in-140-characters>
- Donutil jako zrádce národa? Herec chce podat žalobu - Echo24.cz. Echo24.cz [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <http://echo24.cz/a/iziAT/donutil-jako-zradce-naroda-herec-chce-podat-zalobu>
- Elizabeth Windsor. In: Twitter [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: https://twitter.com/Queen_UK/status/836108339650113537
- Facebook Launches Verified Accounts. Mashable.com [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <http://mashable.com/2013/05/29/facebook-launches-verified-accounts/#3NNR7sTedmqr>
- Facebook stats of popular Community pages in Czech Republic. Socialbakers [online]. [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <https://www.socialbakers.com/statistics/facebook/pages/total/czech-republic/community/page-16-20/>
- Facebook zrušil Škromachovi účet, prý neexistuje. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/facebook-zrusil-skromachovi-ucet-pry-neexistuje-fbn-/lide.aspx?c=A110618_123846_lide_mev
- Facts About Social Media | Social Statistics for Businesses. Social Land [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://socialland.co.uk/facts.html>
- Falešná facebooková stránka trollí zákazníky. In: Objevit.cz [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: <http://objevit.cz/falesna-facebookova-stranka-trolli-zakazniky-t142763>
- Falešný Bílek baví Twitter: Čtyři obránci a brankář je málo. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://sport.lidovky.cz/falesny-bilek-bavi-twitter-ctyri-obranc-i-a-brankar-je-malo-pm8-/fotbal.aspx?c=A130324_141639_ln-fotbal-repre_vrb

- Falešný Miloslav Ransdorf na Twitteru. A hádejte co se stalo v českých médiích? Naletěla. Pooh.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.pooh.cz/IT/a.asp?a=2018530>
- Finanční poradci OVB dostali pět milionovou pokutu. Za klamání klientů. IDnes.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/financni-poradci-ovb-dostali-petimilionovou-pokutu-za-klamave-praktiky-1o5-/ekonomika.aspx?c=A160315_212828_ekonomika_nio
- Free Twitter analytics [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: tweetchup.com
- Freedom on the Net 2016. Freedom House [online]. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/report/freedom-net/freedom-net-2016>
- GALERIE: Češi vtipkují o Rusech. Poskytneme vám pomoc, vzkazuje falešné velvyslanectví. In: Forum24 [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: <http://forum24.cz/galerie-cesi-vtipkuji-o-rusech-poskytneme-vam-pomoc-vzkazuje-falesne-velvyslanectvi/#4>
- GET statuses/user_timeline. Twitter Developers [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: https://dev.twitter.com/rest/reference/get/statuses/user_timeline
- Informační společnost v číslech - 2014-2016: Kapitola C: Jednotlivci, s. 12. ČSÚ [online]. [cit. 2017-04-21]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/46014808/061004-17_C.pdf
- Jak mohu postupovat v případě šíření hanlivých a dehonestujících informací na sociálních sítích, v internetových diskuzích apod. o mé osobě? Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/jak-mohu-postupovat-v-pripade-sireni-hanlivych-a-dehonestujicich-informaci-na-socialnich-sitich-v-internetovych-diskuzich-apod-o-me-osobe/d-11338>
- Jak se daří jednotlivým sociálním sítím v České republice? AMI Digital [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <http://www.amidigital.cz/digikydy/jak-se-dari-jednotlivym-socialnim-siti-v-ceske-republice/>
- Jiří Ovčáček - Informace. Facebook.com [online]. [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: https://www.facebook.com/pg/jiriovcacekunofficial/about/?ref=page_internal

- Jiří Ovčáček. [Dnes vám budu vyprávět příběh o tom...] In: Facebook [online]. 22. února 2016 16:38 [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/jiriovcacekunofficial/posts/629500507188018>
- Jiří Ovčáček. In: Facebook [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: [facebook.com/jiriovcacekunofficial](https://www.facebook.com/jiriovcacekunofficial)
- Jiří Ovčáček. Twitter [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: https://twitter.com/ovcacek_jiri
- Karel Schwarzenberg. In: Twitter [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: twitter.com/schwarzenbergk
- KFC se omlouvá za "falešný" rozvoz zdarma. Zákazníkům nabídne jako odškodnění poukaz na jídlo. Aktuálně.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/kfc-se-omlouvava-za-rozvoz-zdarma-zakaznikum-kteri-si-koupili/r~0d0a414e2cae11e69966002590604f2e/>
- Křišťálová Lupa 2012 - Výsledky. Lupa.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://kristalova.lupa.cz/2012/vysledky/>
- Kvíz: Kdo je velekněz antizemanovské sekty? Vyzkoušejte si, zda poznáte pravého Ovčáčka od falešného. Aktuálně.cz [online]. [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/kviz-sledujete-bedlive-socialni-site-jirihovcacka-rozeznat/r~2e67a6feeee311e6a3fa002590604f2e/>
- Leading global social networks 2017. Statista.com [online]. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>
- Markething.cz. [Na Twitteru nás včera pobavil účet parodující společnost OVB...] In: Facebook [online]. 23. ledna 2015 18:01 [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/markething.cz/photos/a.219330581489054.55296.182102028545243/806714486083991/?type=3&theater>
- Miloš Zeman. In: Twitter [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: twitter.com/prezidentzeman
- Most popular Twitter accounts in Czech Republic. Socialbakers [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <https://www.socialbakers.com/statistics/twitter/profiles/czech-republic/>

- Na Facebooku je falešný Kellnerův profil. Ošálil politiky i byznysmeny - iDNES.cz. IDnes.cz [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/falesny-profil-petra-kellnera-na-facebooku-f2c-/ekonomika.aspx?c=A130807_203642_ekonomika_ert
- Na Facebooku jsou falešné účty Centra proti terorismu. Jeden změnil název na Roztomilé obrázky kočiček. IROZHLAS - spolehlivé zprávy [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/na-facebooku-jsou-falesne-ucty-centra-proti-terorismu-jeden-zmenil-nazev-na-roztomile-obrazky-kocicek_201701031335_akottova2
- Ne. Miloslav Vlk. In: Twitter [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: twitter.com/kardinalvlk
- Number of social media users worldwide from 2010 to 2020. Statista.com [online]. [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-social-network-users/>
- OVB čelí žalobě ze strany sdružení Klienti Helvag. Investujeme.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/kratke-zpravy/ovb-celi-zalobe-ze-strany-sdruzeni-klienti-helvagu/>
- OVB je zlo, tvrdí mladík. Za svůj film o finančních poradcích jde k soudu. IDnes.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/dokument-jakuba-charvata-kritizuje-praktiky-ovb-f6a-/test.aspx?c=A160826_101149_test_nio
- OVBparody. In: Twitter [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: twitter.com/ovbparody
- Ovčáček měl zablokovaný profil na Facebooku. Obvinil z toho pražskou kavárnu. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/ovcacek-ma-zablokovany-profil-na-facebooku-obvinil-z-toho-prazskou-kavarnu-16s-/lide.aspx?c=A151018_131700_lide_sk
- Ovčáčkově lhaní si zesměšnit zaslouží, říká falešný mluvčí a vzkazuje: Nevěřte nikomu, nejen na síti. Aktuálně.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/jde-o-me-skodolibu-poteseni-ovcacek-si-uziva-ze-se-o-nem->

pis/r~1422ee361f6a11e7afda0025900fea04/?_ga=1.201467156.480540654.1466603665

- Palach nebyl hrdina.‘ Falešný profil Ratha pobouřil veřejnost i exhejtmana. In: Echo24.CZ [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: <http://echo24.cz/a/iLS6g/palach-nebyl-hrdina-falesny-profil-ratha-pobouril-verejnost-i-exhejtmana>
- Parody, commentary, and fan account policy. Centrum nápovědy Twitteru [online]. [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: <https://support.twitter.com/articles/106373#>
- Podmínky. Facebook.com [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/legal/terms>
- Podrážděný Bilek v konfliktu s novináři: Jste neobjektivní kritici. Týden.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/sport/fotbal/reprezentace/podrazdeny-bilek-v-konfliktu-s-novinari-jste-neobjektivni-kritici_204010.html
- Polít se benzínem a škrtnout sirkou není odvážné. Jít do politiky ano, tvrdí o Palachovi Rath. Eurozprávy.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://domaci.eurozpravy.cz/politika/179814-polit-se-benzinem-a-skrtnout-sirkou-neni-odvazne-jit-do-politiky-ano-tvrdi-o-palachovi-rath/>
- Politická satira. WikiKnihovna [online]. [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: http://wiki.knihovna.cz/index.php/Politick%C3%A1_satira
- přednáška Mgr. Pavla Hackera v předmětu Nová média, letní semestr 2013-2014
- Ransdorfa zatkla švýcarská policie, v bance chtěl vybrat stamiliony eur. IDNES.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/policie-zatkla-ve-svycarsku-ransdorfa-dhn-/domaci.aspx?c=A151204_153130_domaci_cen
- Report: 44% of Registered Twitter Users Have Never Tweeted. Mashable [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://mashable.com/2014/04/11/twitter-users-dont-really-tweet/#JwwPHdi.dGq1>
- Rozvoz kuřat z KFC zdarma, který není zdarma, baví internet. Nachytali se zákazníci i Hitler. Aktualne.cz [online]. [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/rozvoz-kurat-z-kfc-zdarma-ktery-neni-zdarma-bavi-internet-na/r~131bdb702bcc11e68afb002590604f2e/>

- Skutečný kardinál Vlk: Účet @kardinalvlk na Twitteru sleduji, zvažoval jsem žalobu. Lupa.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/skutecny-kardinal-vlk-ucet-kardinalvlk-na-twitteru-sleduji-zvazoval-jsem-zalobu/>
- Social Media Marketing, Analytics & Performance Tools [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: socialbakers.com
- Sociální síť Miloše Čermáka: Pozor, teď si budeme trochu vymýšlet!. Ihned.cz [online]. [cit. 2017-05-16]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-63480380-socialni-site-milose-cermaka-pozor-ted-si-budeme-trochu-vymyslet>
- Statistics of the top Twitter accounts. Socialbakers [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <https://www.socialbakers.com/statistics/twitter/profiles/>
- Stížnost ukončila falešného Vlka na Twitteru, knížecí recese jede dál. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. ISSN 1213-1385. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/kardinalova-stiznost-ukoncila-falesneho-miloslava-vlka-na-twitteru-knizeci-recese-jede-dal-gyq-/media.aspx?c=A120815_160322_ln-media_mev
- The History of Hashtags in Social Media Marketing [INFOGRAPHIC]. Adweek [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://www.adweek.com/digital/history-hashtag-social-marketing/>
- The World's Most Valuable Brands. Forbes.com [online]. [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/powerful-brands/list/#tab:rank>
- TOP 09: Karel Schwarzenberg na Twitteru. TOP09.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.top09.cz/co-delame/tiskove-zpravy/top-09-karel-schwarzenberg-na-twitteru-7575.html>
- Top 100 Most Followed Users on Twitter. Twitter Counter [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <https://twittercounter.com/pages/100>
- Trenér Bílek litoval Barošova konce. A vynadal novináři. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://sport.lidovky.cz/bilek-v-barosovi-nam-odchazi-obrovaska-persona-moc-me-to-mrzi-pqu-/fotbal-me2012.aspx?c=A120622_171351_euro2012_vlh
- Tweet roku poslal falešný Schwarzenberg. Česká televize [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/media/1093892-tweet-roku-poslal-falesny-schwarzenberg>

- Twitter [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: twitter.com
- Twitter Announces First Quarter 2017 Results. Twitterinc.com [online]. [cit. 2017-05-09]. Dostupné z: http://files.shareholder.com/downloads/AMDA-2F526X/4441796065x0x939178/F2518C3F-B4E7-48F9-A787-65A384693C16/TWTR_Q1_17_Earnings_Press_Release.pdf
- Twitter slaví páté narozeniny, jak se vůbec narodil? Cnews.cz [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <https://www.cnews.cz/twitter-slavi-pate-narozeniny-jak-se-vubec-narodil/>
- Twitter v ČR stále zaostává za Facebookem, uživatelů ale přibývá. Mediahub [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: <http://mediahub.cz/media/900591-twitter-v-cr-stale-zaostava-za-facebookem-uzivatelu-ale-pribyva>
- V českém prostředí tyto příspěvky zveřejňuje např. profil Zákaznická podpora - <https://www.facebook.com/profile.php?id=100011474652572>. Z technických důvodů nebylo možné vyhledat komentáře, které tento profil píše, proto zveřejněn obrázek profilu zahraničního, které je stejného charakteru.
- WordSift.org [online]. [cit. 2017-05-19]. Dostupné z: WordSift.org, vlastní zpracování
- Začali urážet zákazníky! KFC má v Česku obrovský problém!. Extra.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.extra.cz/zacali-urazet-zakazniky-kfc-ma-v-cesku-obrovsky-problem>
- Ze světových lídrů má nejvíce sledujících na Twitteru Obama, posiluje papež. V Česku vede Babiš. Reflex.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/64115/ze-svetovych-lidru-ma-nejvice-sledujicich-na-twitteru-obama-posiluje-papez-v-cesku-vede-babis.html>
- Zemětřesení v OVB. Kvůli skandálům poradců končí tři vysocí manažeři. Lidovky.cz [online]. [cit. 2017-05-14]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zemetreseni-v-ovb-kvuli-skandalum-poradcu-konci-tri-vysoci-manazeri-1i3-/zpravy-domov.aspx?c=A160914_153600_ln_domov_jzl